მშრომელთა მსოფლიოს ერთიანდებით, შეერწყმეთ!

წყლიწადი შვიდი

კომუნისტი

ს. კ. პ.
ცენტრ. და თბილისის კომიტეტის ორგ. ბიუროს ორგანო.

რედაქცია: თბილისი, კრუზენშტერნის ქ. № 4.

მთავარი კანტორა: ტფილისი, რუსთაველის პრ., № 24 (ყო-ფ სარეთელი).

რედაქციის მიღება საქმისათვის ყოველდღე გარდა კვირა უქმეებისა დილის 9—2 ს. ტელეფონები: სარედაქციო კოლეგ. № 14 - 76 მდივნის № 19 საერ. №

ხელის მოწერის თვიერი ფასი შემდეგია: პარტიულ ორგანიზაციებისა და პროფკავშირებისათვის მიტანით: ქალაქში—140 ათასი მანეთი, პროვინციაში—180 ათ. მ. ყველა დანარჩენ ხელის მომწერთათვის მიტანთ: ქალაქში 200 ათ. მ. პროვინციაში 240 ათასი მ. განცხადებ.—10 ათ. მ. ნომპარელის სტრიქონი. სამგლოვიარო განცხადება 800 ათასი მ. ტელეფონის № კანტორისა № 5—48.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ფასი 10,000 მან.

პროვინციაში 12,000 მან.

№ 167 კვირა, 23 ივლისი 1922 წ. ყოველდღიური გაზეთი კვირა, 23 ივლისი 1922 წ. № 167

ქალაქის აღმასკომის პრეზიდიუმი

აცნობებს ყველა მოქალაქეებს, რომ ვინაც სურს ამხ. კამოს სახელობის სახლის ფონდისათვის შემოწირულების გაღება, უნდა წარადგინონ ყოველგვარი შემოწირულება ქალაქის აღმასკომის სალაროში.

(2—1) მდივანი: ხუნდაძე.

განცხადება

თბილისის საუბნო მილიციის სამმართველოების საუწყებათაშორისო სარეგისტრაციო კომისიის თავმჯდომარისა

ა | წ. ივლისის 20-დან შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის საქმეთა მმართველის დავით ჩიქოვანის თავმჯდომარეობით იწყება თბილისის საუბნო მილიციის სამმართველოების რევიზია იმის გამოსარკვევად, თუ რამდენად კანონიერად იქნა აკრეფილი ხხვადასხვა გადასახადები ქალაქ თბილისში, კომისიაში წევრებად შედიან: მუშათა და გლეხთა ინსპექციის სახალხო კომისარიატის, ფინანსთა სახალხო კომისარიატის და თბილისის აღმასრულებელ კომიტეტის წარმომადგენლნი.

ყველა მოქალაქეთ ევალებათ სხვა და სხვა გადახდილ გადასახადის ყოველგვარი კვიტანციები და კერძო ბარათები წარმოადგინონ შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატში შესამოწმებლად. იმათ, ვინც ზემოაღნიშნულ კვიტანციებსა და კერძო ბარათებს არ წარმოადგენს, გადახდილი გადასახადი ჩაეთვლებათ გაბათილებულად და ხელმეორედ გადახდებათ. განცხადებები და ნასესნები კვიტანციები უნდა ჩაბარდეს კომისიისათვის გადასაცემათ შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის საერთო განყოფილების მდივანს. (ოთახი № 21).

თბილისის საუბნო მილიციის სამმართველოების საუწყებათაშორისო

3—2 სარევიზიო კომისიის თავმჯდომარე დ. ჩიქოვანი.

საბჭოთა ხელისუფლება მშრომელ გლეხკაცობის ინტერესების სადარაჯოზე

როდესაც საბჭოთა ხელისუფლება ახალი ეკონომიური პოლიტიკას დაადგა და მან მოქმედების „ერთგვარი გასაქანი მისცა ბურჟუაზიას,— ზოგიერთები ფიქრობდნენ, რომ ამას მოყვებოდა ძველი მატერიალურ და უფლებრივ ურთიერთობის აღდგენა, მუშები და გლეხები ისევ დაიჩაგრებოდნენ ექსპლოატატორების მიერ, და საბჭოთა მთავრობა ვერ შესძლებდა მათი ინტერესების დაცვას.

რევოლიუციის მტრები დიდ იმედებს ამყარებდნენ ახალ ეკონომიურ კურსზე, რომელიც, მათი აზრით, ნიადაგს გამოაცლიდა მშრომელთა დიკტატურას და ბატონობას დაუბრუნებდა მათ ჯერ ეკონომიურ და შემდეგ პოლიტიკურ-უფლებრივ სფეროშიც.

იყო მეორე კატეგორია, უკვე ჩვენი ამხანაგების რიცხვიდან, რომელიც დაახლოებით ამგვარადვე აფასებდა ეკონომიკის ახალ გეზს, მხოლოდ, წინაღმდეგ მოპირდაპირე ჯგუფისა, გამოსთქვამდა ამის გამო უკმაყოფილებას და უიმედობასაც კი ეძლეოდა.

ახალი ეკონომიურ პოლიტიკის განხორციელების მომენტიდან განვლილმა არც ისე მცირე დრომ საკმაოდ გამოაშკარავა სრული უსაფუძვლობა. როკორც ჩვენი მტრების ნაადრევი იმედის და სიხარულის, ისე ჩვენი ზოგიერთი ამხანაგების შიშის და უკმაყოფილების.

ყველა ხედავს, მტერიც და მოკეთეც, რომ ახალმა ეკონომიურმა პოლიტიკამ ფრიად შეუწყო ხელი ქვეყნის სამეურნეო ცხოვრების გამოცოცხლებას და ამით საბჭოთა ხელისუფლების განმტკიცებასაც.

გაუცრუებდათ იმედი ხალხის პარაზიტებს, რომელნიც ფიქრობდნენ, რომ ახალი მდგომარეობა მათ მიანიჭებდა მშრომელი მასსის განუკითხავი და დაუსჯელი ექსპლოატაციის საშუალებას.

სანამ მუშათა კლასს მაგრათ უპყრია ხელთ ისეთი „მბრძანებელი მწვერვალი", როგორიცაა სახელმწიფოს აპარატი, ის შესძლებს ლაგამი ამოსდოს თავაშვებულ ექსპლოატატორებს და სასტიკი პასუხი აგებინოს, როცა ისინი მოინდომებენ მშრომელთა უფლებების შელახვას.

ამის მაგალითი არა ერთი და ორი მოუცია საბჭოთა ხელისუფლებას.

იგი ფხიზლად ადევნებს თვალყურს მუშათა მუშაობის პირობებს, რათა სავსებით დაცულ იქნას რესპუბლიკაში მოქმედი შრომის კანონები. მას არა ერთხელ გაუსამართლებია და დაუსჯია ურჩი დამქირავებელნი და მწარმოებელნი, რომელნიც არღვევდნენ ამ კანონებს და შრომის უზომო ექსპლოატაციას ეწეოდნენ.

მაგრამ საბჭოთა ხელისუფლება იცავს არა მარტო ქალაქის მუშებს, სოფლის მშრომელი და ღარიბი გლეხკაცობაც შეადგენს მისი განსაკუთრებული ზრუნვის საგანს.

უნდა ითქვას, რომ სოფლად წამოიჭრა თავი „კულაკებმა", რომელთაც მოიწადინეს თავის ბედნიერების აშენება ღარიბ გლეხკაცობის გაჭირვებასა და უბედურებაზე.

როგორც ვიცით, მოუსავლობასთან დაკავშირებით ჩვენი ღარიბი გლეხკაცობა დიდ გაჭირვებაში ჩავარდა. მთავრობა შეძლების დაგვარად ეხმარება მას, როგორც საკვები, ისე სათესი მასალის მიწოდებით. მაგრამ, რასაკვირველია, შეუძლებელი იყო უსახსრობის გამო ხალხის მოთხოვნილებათა სავსებით დაკმაყოფილება. და აი სოფლის ბობობოლებმა დრო უშოვეს შევიწროებულ ხალხს და აჭა იქ აძლევდნენ მას ხორბლეულს მომავალ მოსავლიდან მისი დაბრუნების პირობით უდიდესი პროცენტის ზედ დართვით. შეუძლო გლეხი იძულებული იყო წასულიყო ასეთ მძიმე, პირდაპირ გამნადგურებელ პირობზე, ოღონდ სიმშილისაგან გადაერჩინა თავი.

და აი ეხლა, როცა ახალი პირნახული მოვიდა, მეგახშეები აწუხებენ გლეხებს და მოითხოვენ მათგან „ნებაყოფლობით" დადებულ შეთანხმების ასრულებას. მათ ეგონათ, რომ, როგორც მეფის რეჟიმის დროს მთელი სოფელი მეგახშეების კლანჭებში ხუთავდა სულს, ხოლო დამცველი კი ხალხს არავინ ყავდა,—ეხლაც შეიძლებოდა ხალხის სისხლის წოვა. მაგრამ მათ ვამორჩათ მხედველობიდან ერთი მნიშვნელოვანი გარემოება, საბელდობრ ის რომ დღეს მთელი ძალა-უფლება თვით მშრომელ ხალხს უპყრია, და ეს მშრომელთა ხელისუფლება არ მოითმენს მეგახშეების ვაკანალიას.

საბჭოთა რუსეთში ამ მხრივ უკვე გადაიდგა ნაბიჯი. იქ მთავრობამ გამოაქვეყნა დეკრეტი, რომლითაც ბათილდება ყველა უკანონო ასეთი ხასიათის შეთანხმებანი, რომელნიც ლახავენ მშრომელ გლეხკაცობის ინტერესებს.

ჩვენმა მთავრობამაც გადადგა ასეთივე ნაბიჯი. შინაგან საქმეთა და სასურსათო კომისარიატებმა დაუგზავნეს განკარგულება ადგილობრივ აღმასკომებს, რათა მათ **გააუქმონ ჩარხული შეთანხმებები** და ნება **დართონ გლეხებს, რომ მათ მხოლოდ იმდენი დაუბრუნონ მეგალეებს ხორბლეული, რამდენიც არ აღემატება სესხად აღებულის და წესებულ კანონიერ ნორმას.** საჭირო შემთხვევაში ჩარჩები სამართალში უნდა იქნენ მიცემულნი მეგახშეობისათვის.

ამასთან ერთად სასურსათო კომისარიატმა შეიმუშავა და სასწრაფოდ წარუდგინა ც. ა. კ. და სახ. კომ. საბჭოს პროექტი დადგენილების ამავე საკითხის შესახებ.

ჩვენი მთავრობის მიერ გადადგმულ ნაბიჯს უდიდესი მნიშვნელობა აქვს. მთავრობა უზრუნველყოფს მშრომელი ხალხის უფლებებს და ინტერესებს ექსპლოატატორების თავდასხმისაგან და ამ უკანასკნელთ მშრომელთა დიქტატურის მაგარ ხელს აგრძნობინებს

მშრომელი გლეხკაცობა ერთხელ კიდევ დაინახავს, რომ მას ყავს ფრთხილი დარაჯი საბჭოთა ხელისუფლების სახით, ხოლო პარაზიტები თავიანთ ზურგზე გამოცდიან, რომ მათი „საგმირო საქმეების" დრო სამუდამოდ ჩაბარდა წარსულს და მათი განმეორების ცდას მუშურ გლეხური მთავრობა ძირშივე დაუზოგველად აღკვეთავს.

„წითელ კურსანტის დღე"

თუ არ გვეყოლება კარგი კომანდირი, რომელიც იქნება ერთდაიმავე დროს კომანდირი და აღმზრდელიც, ჩვენ ვერ ავამაღლებთ წითელ-არმიელს, მისი ხალმარი და პოლიტიკური ღირსების უფრო მაღალ ხაფეხურზე.

ტროცკი.

საბჭოთა ხელისუფლება, როგორც მშრომელთა კლასიურ ბუნების გამოხატულება, ემყარება თვით მშრომელთა ნებისყოფაზე, მტკიცდება მათი შეიარაღებულ ძალით. კლასიური შეიარაღებული ძალა აუცილებელი ატრიბუტია ყოველგვარი სახელმწიფოსი. ენგელსმა სთქვა რომ „მას შემდეგ რაც საზოგადოება კლასებად დაიყო, შეუძლებელი გახდა საერთო სახალხო შეიარაღებული ძალაზე დამყარება, მისი არსებობა. ამის შემდეგ ყოველი სახელმწიფო, რა ტიპისაც არ უნდა იყოს ის, საჭიროებს შეიარაღებულ კლასიურ ძალას".

ამიტომ იყო სწორეთ, რომ ოქტომბრის პროლეტარულ რევოლიუციის მეორე დღესვე საბჭოთა ხელისუფლება შეუდგა მშრომელთა შეიარაღებულ ძალის შედგენას, წითელი არმიის დაარსებას. მისი ასეთი ნაბიჯი სავსებით დროული და მოფიქრებული გამოდგა. რუსეთის საზოგადოების ანტაგონისტურად განწყობილ ნაწილების ინტერესთა შეურიგებლობა სოციალისტური რევოლიუციის მოხდენის უმალვე ფაქტი იყო. სამოქალაქო ომი გაჩაღდა. ექსპლოატატორული კლასები ვერ შეურიგდენ მუშების და გლეხების გამარჯვებას, მათი სახელმწიფოს, ხელისუფლების არსებობას. პარაზიტული კლასები აშრომელთ დაუპირდაპირდა,—პროლეტარულ სახელმწიფოს, სასხლით მოპოებულ ხელისუფლებას დაცვა სჭიროდა. ვინ უნდა გამოსულიყო მის დამცველად? —ეჭვს გარეშეა ისინი, ვინც მოახდინა ოქტომბრის რევოლიუცია, ვინც ააფრიალა საბჭოთა ხელისუფლების დროშა. მუშები და გლეხები მთელ საბჭოთა ფედერაციაში ხიშტით დაუდგა დარაჯათ თავის სახელმწიფოს, მის რიგებიდან შემდგარმა წითელმა არმიამ, სისხლის ღვრით განმტკიცა ტანჯვით მოპოებული უფლება. საბჭოთა სახელმწიფოში შეიქმნა სულ ახალი ტიპის შეიარაღებული ძალა, ახალი სახის არმია. ბურჟუაზიული სახელმწიფო ემყარება შეიარაღებულ ძალას, იმავე მუშებისა და გლეხებისას რომელნიც თავის სურვილების წინააღმდეგ ძალდატანების მეოხებით იძულებულნი არიან ემსახურონ გაბატონებულ—მყალეფელ კლასთა ინტერესებს, ბურჟუაზია მათ თავის დროზე უნიშნავს მაღალ წოდებებიდან გამოსულ გაწვრთნილ ხელმძღვანელებს. თეთრი ოფიცრობა ითვლება ბურჟუაზიულ არმიების ცხიერ აღმზრდელებად. ასეთი აზრიდან მეოხებით ის ამყარებენებს მას „წესიერებას" თავის სახელმწიფოს ფარგლებში. ამიტომ არის რომ ჯარისკაცს ფარაჯაში გამოწყობილი მუშა და გლეხი ახშობს ხშირად თვის ოანამოძმეთა უკმაყოფილებას, მის გამოსვლებს და აჯანყებებს.

სულ დიამეტრალური სახის მოვლენას აქვს ადგილი საბჭოთა სახელმწიფოში. ვინ წვრთნის და ხელმძღვანელობს წითელ არმიას? თვით მშრომელთაგან გამოსული განსვწავლული კადრი. წითელი სამხედრო მასწავლებელნი, კომანდირები, მცოდნე სამხედრო პირები, წითელი ოფიცრობანი —აი აღმზრდელნი და ხელმძღვანელ მშრომელთა არმიისა. ასეთ წინაძღოლთა მეოხებით მომზადებულმა და შეგნებულმა არმიამ შესძლო სახელოვანად გამოსვლა დიდი სამოქალაქო ომიდან. წითელი კომანდირნი—აი სული და გული წითელ არმიისა. მიმდინარე წლის სექტემბრის პირველ რიცხვებში მოხდება გამოშვება ასეთი წითელ კურსანტებისა. მთელი საბჭოთა ფედერაციაში და კერძოთ საქართველოში არსებულ სამხ. შკოლები მისცემენ საბჭოთა არმიას ახალ რიგებს მცოდნე წითელ კურსანტებისას. მიუხედავათ იმისა, რომ საბჭოთა ფედერაცია დღესდღეობით მშვიდობიან მდგომარეობაში იმყოფება, გადასული მშვიდობიანი აღმშენებლობითი პერიოდში, რევოლიუციონური ხელისუფლება მაინც საჭიროებს შეიარაღებულ ძალის განსაზღვრულ რაოდენობას, რადგან ის მოქცეულია კაპიტალისტურ რკალში და ბურჟუაზიას აზრათაც არ მოდის თავის შეიარაღებულ ძალის შემცირება. მაგრამ საბჭოთა ხელის უფლება, რიცხობრივად მაინც ამცირებს წითელ არმიას, მაოლოდ რიცხვობრივი შემცირება უნდა მოხდეს მისი ღირსებითი ამაღლების, მისი საომარი და პოლიტიკური ცოდნის გაუჯობესების ხარჯზე. ვინ უნდა იკისროს ყოველივე ეს? მხოლოდ და მხოლოდ წითელმა კურსანტმა, კომანდირმა. ის უნდა იქნეს არმიის მცოდნე პირი, ნიჭიერი ადმინისტრატორი, პოლიტიკური პროპაგანდისტი და დაკვირვებული აღმშენებელი. სამხედრო სკოლები ცარიელდება კომანდირების გამოშვებით, ამიტომ მას სჭირდება ხელახალი შევსება, რათა უზრუნველყოფილ იქნეს წითელი არმია მომავალშიც, შეიძლება უფრო საბედისწერო წუთებისთვის, ხელმძღვანელთა კადრით. უნდა გაიგზავნოს კურსებზე პოლიტიკურად საიმედო ელემენტები; ასეთები კი შეიძლება მივიღოთ ჩვენ მოზარდ კომუნისტურ თაობიდან ახალგაზრდათა კომუნისტური კავშირი არის საიმედო რეზერვი, საიდანაც უნდა გაიგზავნოს წითელი კურსანტები, საიდანაც უნდა შეიტანოს წითელი სამხედრო სკოლები. კომუნისტურმა ახალგაზრდობამ სამოქალაქო ომის მთელ პერიოდში მისცა მრავალი ათასი მებრძოლი, მრავალი კომანდირი წათელ არმიას. საბჭოთა ხელისუფლების დაცვაში კომუნისტურმა კავშირმა დაუფასებელი როლი ითამაშა, დაუვიწყარი და პატივსაცემი სახელი დაიმსახურა; ახალი საზოგადოების შენებაში მან თავის მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანა. კომუნისტური პარტიის და საბჭოთა ხელის უფლების ყოველ გამოძახილს კომუნისტური კავშირი ყოველთვის სახელოვანად გამოეხმაურა, არასოდეს უკან არ დაიხია, პირველი მუდამ მოწინავე რიგებში იქცევოდა. საბჭოთა ფედერაციის სასიცოცხლო ინტერესები თხოულობენ, რათა მიექცეს დიდი ყურადღება წითელი არმიის სერიოზულ აღმზრდელობას, არ შესუტდეს რეზერვი წითელ კომანდირებისა. თხოულობენ ჩვენგან კიდევ ახალ ძალებს, რომელნიც დღეს ყოველ მხრივ განვითარებას მიღებენ ჩვენს სამხედრო სკოლებში. ისინი იქ შეისწავლიან არა მარტო სამხ დრო ტეხნიკას, სამხედრო ადმინისტრატორობას არამედ მიღებენ აგრეთვე პროფესიონალურ სამეურნეო აღმშენებლობით განათლებასაც. ასეთია ამოცანა ამ მშვიდობიან ეპოქაში სამხედრო სკოლებისა.

აუცილებელია რათა ამ დაძახილს გამოეხმაურონ ჩვენი ქვეყნის კომუნისტური ახალგაზრდობა. წითელი კურსები მშრომელმა ახალგაზრდობამ უნდა გაამაგროს და შეავსოს. წითელი კურსანტის დღის ნაყოფიერი ჩატარება რესპუბლიკის ყოველ კუთხეში დამოკიდებული იქნება იმაზე, თუ რამდენად შეთვისებული იქნება ამ კამპანიის მნიშვნელობა კომკავშირის მიერ და რამდენად ის გამოვა თავისი ინიციატივით ამ საქმეში. თუ არ გვეყოლება კარგი კომანდირი რომელიც იქნება ერთ და იმავე დროს კომანდირი და აღმზრდელიც ჩვენ ვერ ავამაღლებთ წითელ არმიელს მისი საომარი და პოლიტიკური ღირსების მაღალ საფეხურზე.

დ. ბ.

საქართველოს ეროვნული ბიბლიოთეკა

რადიო-დეპეშები

(„კავკასტა")

გერმანიის ამბები

პრუსიის კაბინეთის გადადგომა.

ნიუენი. 20 ივლისი (რადიო). რესპუბლიკის დაცვის კანონის მიღების გამო, პრუსიის კაბინეთი გადადგა.

განხეთქილება ნაციონალისტების შორის.

ნიუენი. 20 ივლისი (რადიო). გერმანიის ნაციონალურმა პარტიამ გამორიცხა თავის რიგებიდან მაიორი გენიგი, რომელიც მხარს უჭერდა უკიდურეს რადიკალურ შეხედულებებს. როგორც სჩანს რადიკალები დაარსებენ ცალკე ნაციონალურ პარტიას.

თავდაცვის კანონპროექტის დამტკიცება.

რომი. 20 ივლისი (რადიო). რეიხსტაგმა მოიწონა რესპუბლიკის დაცვის კანონპროექტი 303 ხმის უმრავლესობით, წინააღმდეგ 102 ხმისა.

ფინანსიური საკითხები.

ნიუენი. 20 ივლისი (რადიო). გერმანიის მთავრობასა და გარანტიათა კომისიის შორის მოხდა შეთანხმება რომლის თანახმად ფინანსთა მინისტრმა ყოველთვის უნდა აცნობოს გარანტიათა კომისიას შემოსავალ-გასავლისა და გერმანიის ფინანსების მმართველობის მთავარ საფუძვლების შესახებ. ფინანსთა მინისტრი აწყობს კონტროლის სამმართველოს, რომლის მოქმედება შემოწმდება გარანტიათა კომისიის მიერ.

მემორანდუმი.

ნიუენი. 20 ივლისი (რადიო). დაასრულა რა მოლაპარაკება ბერლინში, გარანტიათა კომისიამ წარუდგინა გერმანიის მთავრობას მემორანდუმი. გერმანიის მთავრობამ მიიღო მემორანდუმი და სცნო დამაკმაყოფილებლად, ვინაიდან არც სუვერენიტეტი და არც სხვა უფლებები გერმანიისა ამ მემორანდუმში შელახული არ არის.

ბარკენხედის განცხადება.

ნიუენი. 20 ივლისი (რადიო) ინგლისის ლორდ-კანცლერმა ბარკენხედმა ავსტრალიის წარმომადგენლობისადმი მიმართვაში სხვათა შორის აღნიშნა, რომ შეუძლებელია აღდგენილ იქნეს ევროპის ცივილიზაცია და კეთილ-დღეობა მანამ, სანამ გერმანიას არ მიეცემა საშუალება სხვა სახელმწიფოებთან თანამშრომლობისა.

გერმანია და ეგვიპტე.

ნიუენი. 20 ივლისი (რადიო). გაზ. „დეილი ტელეგრაფის" ცნობით, ეგვიპტეს მთავრობამ აცნობა გერმანიის რწმუნებულს, რომ გერმანიის ვაჭრობისათვის ეგვიპტეში არ არის ბაზარი, ეგვიპტის ეკონომიურ კრიზისის გამო.

ბავარიის მინისტრთა საბჭოში.

ნიუენი. 20 ივლისი (რადიო). ბავარიის მინისტრთა საბჭომ შაბათამდე გადადო რესპუბლიკის დაცვის საკითხის განხილვა.

საფრანგეთის ესკადრა დანციგში.

ბორდო. 20 ივლისი (რადიო). დანციგში ჩავიდა საფრანგეთის ესკადრა.

შეიარაღება.

ნიუენი. 20 ივლისი (რადიო). 7 პროვინცია შეიარაღდა წესრიგის დასაცავად.

ესერების პროცესი

ტიმოფეევის ჩვენება.

მოსკოვი. 21 ივლისი (რადიო). 20 ივლისის დილის სხდომაზე ტიმოფეევი მოუთხრობს სასამართლოს: მოსკოვში დაბრუნების შემდეგ სემიონოვმა უთხრა ტიმოფეევს არ გაეგზავნა ფრონტზე მებრძოლი რაზმი და დაეტოვებინა იგი მოსკოვში შესაძლებელ ტერორისტულ მოქმედებისათვის. ტიმოფეევმა უპასუხა სემიონოვს, რომ ტერორი არ სდგას პარტიის დღის წესრიგში სამი მიზეზის გამო: 1) ბოლშევიკების პარტია—სოციალისტური პარტიაა და მაშინ იგი არ გამოსულა ინტერნაციონალიდან. 2) ესერებს არ სურდათ ბოლშევიკები გაეხადათ ნაწამებ პარტიად, და 3) ესერების პარტია აწარმოებდა მაშინ აშკარა შეიარაღებულ ბრძოლას ბოლშევიკების წინააღმდეგ და აშკარა ბრძოლის ხანაში მას დაუშვებლად მიაჩნდა ტერორი. ტიმოფეევი გაოცებულია, რატომ ლაპარაკობდა სემიონოვი ლენინზე და ტროცკიზე განზრახულ თავდასხმის შესახებ არა მასთან, ტიმოფეევთან, რომელიც იყო ციკას რწმუნებული, არამედ გოცთან, რომელიც იმალებოდა აგარაკზე მოსკოვის მახლობლად.

გოცის დაპატიმრების შემდეგ, სემიონოვმა წინადადება მისცა ტიმოფეევს მოეწყო დაცემა დაპატიმრებულ გოცის განსათავისუფლებლად, მებრძოლი რაზმის დახმარებით, რაზედაც ტიმოფეევი დასთანხმდა.

ტიმოფეევი დიდ მნიშვნელობას აკუთნებდა გოცის განთავისუფლებას, და სთხოვდა აკრეთვე ივანოვს მიეღო მონაწილეობა ამ თავდასხმის მოწყობაში. გოცის განთავისუფლება აღარ იყო საჭირო, რადგან გოცი თვით გაიქცა სემიონოვის რაზმის დაუხმარებლად, სემიონოვი განმეორებით მიმართავს ტიმოფეევს წინადადებით რაზმის დატოვების შესახებ, ტიმოფეევი წავიდა ტერორის წინააღმდეგ, მაგრამ ამ შემთხვევაში დასთანხმდა რაზმის დატოვებაზე, და მისცა წინადადება სემიონოვს გაეზავნა რაზმი ფრონტზე, ან მისი დახმარებით მოეწყოთ რამდენიმე დეზორგანიზაციული ხასიათის აქტი. ტიმოფეევი ამბობს, რომ მან სემიონოვს მიუთითა ოქროთ დატვირთული მატარებლის აფეთქების შესაძლებლობაზე, რომელიც იგზავნებოდა გერმანიაში.

ლენინზე თავდასხმის შემდეგ, პენზაში, სადაც მაშინ იმყოფებოდა ტიმოფეევი, ჩავიდა ტისლენკო. ტისლენკომ განუცხადა ტიმოფეევს რომ მებრძოლი რაზმის ყველა წევრები გაკვირვებული არიან პარტიის ლენინზე თავდასხმის უარყოფის გამო. ტისლენკომ სთხოვა ტიმოფეევს გამოეკვლია გაუგებრობა და ეთქვა, თუ როგორ უცქერის პარტია ტერორისტულ ამბებს საზოგადოდ, იმის შემდეგ, როცა ტიმოფეევმა გამოაშკარავა პარტიის პოზიცია, ტისლენკომ მოაწყო ავტონომიური ჯგუფი რომელსაც უნდა ეწარმოებინა ტერორისტული აქტები დამოუკიდებლად პარტიის სახელით. ტიმოფეევმა უარყოფით შეხედა ამ ახალ პროექტსაც. ტისლენკო დაჟინებით მოითხოვდა ციკას დანარჩენ წევრების აზრის გაგებას. ტიმოფეევი მოელაპარაკა გოცს, რომელიც სავსებით დაეთანხმა მას. ტიმოფეევი კატეგორიულად აცხადებს, რომ სამხედრო მუშაობას მოსკოვში აწარმოებდა ის ტიმოფეევი და არა გოცი.

ჩვენების წინააღმდეგობა.

კრილენკო მიუთითებს ტიმოფეევის და ევგენია რატნერის ჩვენებათა წინააღმდეგობაზე, ევგენია რატნერმა წინად განაცხადა, რომ ესერები შესაძლებლად სთვლიდენ ტერორის ხმარებას ბოლშევიკებისადმი თავდაცვის მიზნით. „გოცმა გუშინ განაცხადა, სთქვა კრილენკომ, რომ ტისლენკო აწარმ. მოლაპარაკებას ტიმოფეევთან პენზაში მხოლოდ და მხოლოდ ავტონომიურ ჯგუფის შესახებ, და არ შეხებია ლენინზე თავდასხმას. ხოლო ტიმოფეევი დღეს ამტკიცებს, რომ ტისლენკო ელაპარაკებოდა მას ლენინზე თავდასხმის შესახებ.

დაშევსკის ფეპეშხვა.

ბრალდებული დაშევსკი ეკითხება ტიმოფეევს, როგორ შეხედა ესერების პარტიამ, როდესაც მან გაიგო სემიონოვის მონაწილეობის შესახებ ლენინზე თავდასხვაში და რა ზომები იქნა მიღებული, რომ ასეთ შემთხვევებს მომავალში ადგილი აღარ ქონოდა, და იყო თუ არა მიღებული რაიმე რეზოლიუციანი ტერორის აკრძალვის შესახებ. ტიმოფეევი უპასუხებს, რომ ტერორის აკრძალვის რეზოლიუციანი ციკას არ მიუღია და რომ პარტიას არ დაუსვამს დღის წესრიგში საკითხი ტერორის შესახებ.

გოცის ჩვენება.

მოსკოვი. 21 ივლისი (რადიო). 19 ივლისის საღამოს სხდომაზე გოცი იტყობინება, რომ მისი მოსკოვში ყოფნის დროს მან ინახულა სემიონოვი მხოლოდ ერთხელ, გამგზავრების წინა დღეებში. საუბრის დროს გოცმა ჰკითხა სემიონოვს, თუ როგორ უცქერის ციკა ტერორს, შესცვლა თუ არა მან თავისი აზრი ფორტების გახსნის გამო. სემიონოვმა უპასუხა, რომ თებერვლის დადგენილება რეგბა ძალაში, ვინაიდან სხვა დადგენილება არ იყო.

კონსპლიოვა მხოლოდ ერთხელ იყო გოცის აგარაკზე. გოცს მასთან არ ულაპარაკნია, ვინაიდან კონსპლიოვა მივიდა მასთან მხოლოდ გამოსათხოვებლად ყაზანში გამგზავრების წინ. პენზაში ჩასული ტისლენკო ელაპარაკებოდა ტიმოფეევს ტერორის შესახებ და არ უთხრა, რომ ჩამოვიდა მებრძოლ ჯგუფის დავალებით, რომელმაც მოაწყო ტერორისტული აქტი ლენინის წინააღმდეგ. ტიმოფეევმა უპასუხა ტისლენკოს, რომ ციკა უარყოფითად უცქერის ტერორს. ტიმოფეევი ამის შესახებ ელაპარაკა გოცს, რომელიც მას სავსებით დაეთანხმა.

შემდეგ გოცი განმარტავს, რომ მან მხოლოდ გაზეთების საშუალებით გაიგო, რომ ლენინზე თავდასხმა მოაწყო კაპლანმა. წინად ის არასოდეს არ შეხვედრია მას და მის კავშირის შესახებ სემიონოვთან არაფერი არ იცოდა. მაგრამ გოცს ბუნდოვანი ეჭვი შეეპარა ლენინზე თავდასხმაში სემიონოვის მონაწილეობის შესახებ.

დაშევსკის მოთხოვნით აქცეყრებენ იმ წერილის ზოგიერთ ადგილებს, რომელიც დაიბეჭდა ესერების ბერლინის გაზეთ „გოლოს როსიაში", სადაც ტისლენკოს მტკიცება, რომ ის ჩავიდა პენზაში ტერორისტული ჯგუფის შემუშავებული რეზოლიუციით, რომელიც მოითხოვს ციკასგან მის მიერ მოწყობილ აქტების აღიარებას. შემდეგ წერილში აღნიშნულია ციკას უარყოფითი პასუხი, რომელიც ტისლენკომ მიიღო.

გოცი აცხადებს, რომ წერილის ეს ნაწილი სრულ ებით არ ეთანხმება სინამდვილეს. დაშევსკის მოთხოვნით ტრიბუნალს შეაქვს ფორმალური საკითხის ოქმში (გამოტოვებულია)...

დონსკოის ჩვენება ლენინზე თავდასხმის შესახებ.

გოცის შემდეგ განმარტებით გამოდის დონსკოი, რომელიც აცხადებს, რომ სემიონოვი გაემგზავრა სარატოვში, დაჰყო იქ 2 3 დღე და მისცა დონსკოის პარტიზანულ რაზმის ორგანიზაციას გეგმა, რომელიც იმუშავებდა საბჭოთა ხელისუფლების დასამხობად. დონსკოიმ წინადადება მისცა მას ემუშავა საოლქო კომიტეტში, რომელზედაც სემიონოვი არ დასთანხმდა და გაემგზავრა მოსკოვში. როდესაც დონსკოი ჩავიდა მოსკოვში, მან გაიგო სემიონოვის განზრახვა, გაანთავისუფლა გოცი მხლებელთა რაზმზე თავდასხმის საშუალებით. სემიონოვთან შეხვედრის დროს, პირველმა განუცხადა დონსკოის, რომ მას სურს ჩაეწეროს რაზმში (გამოტოვებულია)..

დონსკოიმ მოისურვა კაპლანთან შეხვედრა. სემიონოვმა მოუწყო მას კაპლანთან შეხვედრა, სადაც აგრეთვე დაეწერა სემიონოვი. შეხვედრის დროს კაპლანი ელაპარაკა დონსკოის ტერორისტული აქტის მოწყობის სურვილის შესახებ. დონსკოი ირწმუნება, რომ მან გადაჭრით განუცხადა კაპლანს, რომ ესერების პარტია ტერორის წინააღმდეგია და ამით ის დარჩება პარტიის გარეშე. როდესაც მოხდა ლენინზე თავდასხმა, დონსკოიმ მაშინვე აიღო ეჭვი იმის შესახებ, რომ ამ აქტის სისრულეში მომყვანი არის კაპლანი. მისი ეჭვები გამართლდა გაზეთების ცნობებითაც. ამ დროს დაიწყო ესერების ორგანიზაციების დარბევა. დონსკოიმ ვერ მოახერხა

შეხვედრა ციკას ვერც ერთ წევრთან.

მაგრამ მეორე დღეს, როდესაც ის შეხვდა ციკას ერთ-ერთ წევრს, დონსკოიმ უამბო მას კაპლანთან შეხვედრის შესახებ და მაგ მაშინ გადასწყვიტეს გამოაცხადონ პრესაში, რომ ესერების პარტიას არავითარი ბრალი არ უდევს ლენინზე თავდასხმაში.

შემდეგი შეხვედრის დროს სემიონოვმა უამბო დონსკოის, რომ ის უწევდა კაპლანს ტეხნიკურ დახმარებას, გადასცა რევოლვერი. სემიონოვი გამოვიდა მაშინ წინადადებით ტერორისტულ ამბების მოწყობის შესახებ, ხოლო ისე რომ ეს ამბები უნდა ხორციელდებოდეს სოციალისტ-რევოლიუციონერების ჯგუფის სახელით.

დონსკოიმ კატეგორიული უარი განაცხადა ამაზე და უთხრა სემიონოვს, რომ თუ სემიონოვს სურს მოიქცეს ანარქისტულად, მაშინ დეე ანარქისტებიდან ისესხოს თვისი ორგანიზაციის სახელწოდებაც. დონსკოი მოუთხრობს, რომ ეს ლაპარაკი ამალლებული ტონით სწარმოებდა. სემიონოვი უსაყვედურებდა ციკას, რომ ის უარყოფდა ყველა მომხდარ აქტებს.

დონსკოის აძლევენ მთელი რიგ გეკითხვებს. სხვათაშორის ბრალდებული სტავსკაია ეკითხება დონსკოის იმ საუბრის შესახებ, რომელიც მოხდა მათ შორის კაპლანის თაობაზე. დონსკოი იხსენებს, რომ მან უთხრა სტავსკაიას, რომ კაპლანი მოიქცა მისი რჩევით და მოქმედებდა საკუთარ თავზე დაყრდნობილი.

ტრიბუნალი აქვეყნებს კრილენკოს მოთხოვნით სტავსკაიას ჩვენებას, რომელიც მას ჩამოართვეს წინასწარ ძიების დროს, ამ ჩვენებაში ნათქვამია, რომ ციკას არ შეეძლო აღიარებინა აქტი ვინაიდან ეშინოდა ორგანიზაციის დარბევისა, დონსკოი უარს ამბობს სტავსკაიას ჩვენებაზე. კრილენკო მოითხრვს პირდაპირ დაყენებას.

წითელ რესპუბლიკებში

ბუხარაში

ტაშკენტი. 20 ივლისი. ენვერ ფაშის ავანტიურას, რომელიც ცდილობდა ემირის ხელისუფლების აღდგენას, ერთსულოვნად წინააღუდგა ბუხარის, ხორეზმის (ხივის) და თურქესტანის მთელი მშრომელი მოსახლეობა.

სამი რესპუბლიკის ცენტრალური აღმასკომები გამოშვებულ მოწოდებაში მიმართავენ მშრომელ მასებს დაუყონებლივ ბოლო მოუღონ ამ მოვლენას. ცენტრალურ აღმასკომების და კომპარტიის ცენტრალურ კომიტეტების მოწოდებამ გამოიწვია ბუხარაში და ხიკაში აღფრთოვანება, ყოველივე ზომებით და ძალით აწარმოებენ შეუბრალებელ ბრძოლას ანტანტის დამქაშის ენვერ ფაშის უმნიშვნელო დარჩენილ ნაწილებთან, რომელიც არ სარგებლობს პოპულიარობით არა თუ მშვიდობიან მცხოვრებთა, არამედ თავის ჯარების შორისაც.

ენვერ ფაშის ჯარისკაცები ჯგუფ-ჯგუფად და თითოულად გადმოდიან ჩვენს მხარეზე.

ჩვენი საავიაციო აპარატი ხელს უწყობს კლასობრივ შეგნების განვითარებას ენვერის მიერ მოხყიდულ მასებში.

საბჭოთა აღმშენებლობა ბუხარაში.

ბუხარა. 18 ივლისი. მიუხედავად ფრონტის სიახლოვისა, ბუხარის საბჭოთა მთავრობა აწარმოებს გაძლიერებულ მუშაობას რესპუბლიკის ეკონომიური ცხოვრების გაჯანსაღებისათვის, სკოლის აღმშენებლობისა და ნახევრად დანგრეულ ქალაქის მეურნეობის აღდგენისათვის. იხსნება მთელი რიგი სკოლებისა, სწარმოებს სახალხო კომისარიატების რეორგანიზაცია ბუხარის განსაკუთრებულ ადათების მიხედვით, ხდება ფეოდალურ-საემისო წესწყობილების ნაშთის ლიკვიდაცია. მშრომელი მასები თანდათანობით ებმებიან საერთო—საბჭოთა მუშაობაში.

რუსეთის ახალი ეკონომიური პოლიტიკა.

რომი. იტალიის ოფიციოზი „ტემპო“ ახასიათებს რუსეთის ახალ ეკონომიურ პოლიტიკას მოწინავე წერილში, რომელიც სპეციალურად ამ საკითხს შეეხება. გაზეთი განსაკუთრებულ ყურადღებას აქცევს შემოსულ საზოგადოებებს, სადაც სახელმწიფოსთან ერთად მონაწილეობს კერძო კაპიტალი: „ეს საზოგადოებების ახალი ფორმა, ამბობს გაზეთი, დაწესებულია უმთავრესად უცხო კაპიტალის მოსათავსებლად.

რევოლიუციონური პერიოდის სხვა და სხვა პერტურბაციებს სცვლის ახალი რეჟიმი, რომლის ფარგლები ჯერ კიდევ გამოურკვეველია, მაგრამ რომელიც მიმართულია სახელმწიფოს ცხოვრების აღორძინებისაკენ, კანონიერების ატმოსფერაში მტკიცე იურიდიული ფორმების ჩამოყალიბების გზით. სხვა და სხვა ცდებით, პოინციპების გადასინჯვით, რომელიც უკავშირებს რევოლიუციას სოციალურ ეკონომიურ სინამდვილეს, ჩნდებიან. ჩანასახები ახალი გარდამავალი საზოგადოების, რომელიც სდგას კაპიტალიზმისა და სოციალიზმის შორის, ეყრდნობა პროლეტარიატს და გლეხობას და ანგარიშს უწევს წვრილ და მსხვილ სამრეწველო ბურჟუაზიას და კერძო ინიციატივას და სახელმწიფო კონტროლის მეღვაწეობას, როგორც უმაღლეს ორგანოსი, რომელიც აწესრიგებს წარმოებას და განაწილებას.

სამხედრო ბეგარა საფრანგეთში.

სტამბოლი. გაზ. „ბოსფორი“-ს ცნობებით საფრანგეთის ყოფილი სამხედრო მინისტრი ანდრე ლეფევრი რომელიც გამოვიდა დეპუტატთა პალატაში სახედრო ბეგარის საკითხის შესახებ ამტკიცებდა, რომ გერმანიის საომარ განზრახვების გამო, 24 თვიანი სამსახური საფრანგეთს ნებას მისცემდა გერმანიის ამ განზრახვების წინააღმდეგ დაეყენებია პერსპექტივა ომის გერმანიის ტერიტორიაზე გადატანისას. როგორც გამოირკვა პალატამ უარჰყო ლეფევრის შესწორება და მიიღო 18 თვიანი სამხედრო სამსახურის ვადა.

კაპიტალიზმის სამეფოებში

იტალია.

დე ფაქტას კაბინეთის გადადგომა.

ნაუენი. 20 ივლისი (რადიო). იმის შემდეგ, როდესაც იტალიის პარლამენტმა არ მოიწონა მთავრობის პოლიტიკა, 288 ხმის უმრავლესობით, წინააღმდეგ 103 ხმისა, დე ფაქტას კაბინეთი გადადგა. საკითხის განხილვის დროს ფაშისტები აჯანყებით იმუქრებოდენ, თუ მთავრობა მიმართავს მათ წინააღმდეგ ტყვიისმფრქვეველებს. რომის პოლიტიკური წრეები ფიქრობენ, რომ კომპრომისი გაახმგრძლივებს კრიზისის საბოლოო გადაწყვეტას ნოემბრამდე. მეფე ჯერჯერობით არ ღებულობს გადაწყვეტილებას კაბინეთის გადადგომის შესახებ. გაზეთების ცნობით, ფაქტას მაგიერ დაინიშნება ორლანდო.

მღელვარება კრემონში.

რომი. 20 ივლისი (რადიო). კრემონის პრეფექტი ჩავიდა რომში დირექტივების მისაცემად, კრემონის რაიონში მოხდარ მღელვარების გამო.

კაბინეთის გადადგომა.

რომი. 20 ივლისი (რადიო). მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარმ განაცხადა გუშინ მეფის კაბინეტის გადადგომის შესახებ. მეფე დაპირდა ასწონ დასწონოს შექმნილი მდგომარეობა. დღეს გადადგომის შესახებ მოხსენდა პალატას და სენატს. მეფე შეუდგა თათბირს სამინისტრო კრიზისის გარშემო.

გადადგომის მიზეზი.

რომი, 21 ივლისი (რადიო). გუშინ, იმ განცხადებების შემდეგ, რომელიც გააკეთა მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარემ და პარტიის ლიდერების სიტყვების შემდეგ დეპუტატთა პალატამ 253 ხმის უმრავლესობით, წინაღმდეგ 89-ისა მიიღო მორიგ საქმეებზე გადასვლის ფორმულა, რომელიც არ იყო დამაკმაყოფილებელი მთავრობისათვის, რის გამოც უკანასკნელი გადადგა.

შანცერის მოგზაურობა.

რომი, 21 ივლისი (რადიო). გარეშე საქმეთა მინისტრმა შანცერმა სენატის გარეშე საქმეთა კომისიაში გააკეთა ვრცელი მოხსენება თავის გაგზავრების შესახებ ლონდონში და პარიზში. იმან განაცხადა, რომ მან მიაღწია ზოგიერთ შედეგებს და აღნიშნა შესაძლებლობა სხვა საკითხებზე მოლაპარაკების განგრძობისა.

პოლონეთი

პილსუდსკის გადადგომის გამო.

ნაუენი. 21 ივლისი (რადიო). პილსუდსკიმ, მიიღო რა კორფანტი, რომელმაც წარუდგინა მას კაბინეტის წევრთა სია,—უარი განაცხადა კორფანტისთან თანამშრომლობაზე. პილსუდსკიმ განაცხადა გადადგომის სურვილის შესახებ და სთხოვა კორფანტის კაბინეთის შედგენის შესახებ ითათბიროს მათთან, ვინც მათ მიანდო ეს საქმე.

ბორდო. 21 ივლისი (რადიო). კორფანტიმ, როგორც სჩანს, მოახერხა კაბინეთის შედგენა. ხოლო პილსუდსკი აცხადებს, რომ ის გადადგება თუ კორფანტი დარჩება.

ვალები შეერთებულ შტატებისათვის.

ნაუენი. 20 ივლისი (რადიო). შეერთებულ შტატების ფინანსთა მინისტრი ფიქრობს, რომ ინგლისის და საფრანგეთის მიერ აღებული ვალები უნდა იქნეს განხილული სრულიად დამოუკიდებლად სხვა ქვეყნების ვალებისაგან. საფრანგეთთან მოლაპარაკება გაგრძელდება მანამ, სანამ ამერიკაში არ ჩავა ინგლისის საფინანსო დელეგაცია.

პალესტინაში.

ნაუენი. 20 ივლისი (რადიო) ლონდონიდან მიღებულ ცნობების თანახმად, პალესტინაში რევოლიუციის დაწყება აუცილებელია. ორივე მთავრობები, ინგლისის და სიონისტებისა ყოველ ღონეს ხმარობენ, რათა თავიდან აიშორონ აჯანყება.

კანადა და რუსეთი.

ნაუენი. 20 ივლისი (რადიო) ოტტავიდან იტყობინეიიან, რომ კანადის მთავრობამ განაახლა სავაჭრო ურთიერთობა საბჭოთა რუსეთთან.

ხრისტიანი.

ნაუენი. 20 ივლისი (რადიო) ხრისტიანია ემზადება თავის დაარსების 300 წლის თავის დღესასწაულისათვის.

ჩინეთის სამრეწველო ბანკი.

ნაუენი. 20 ივლისი. (რადიო) საფრანგეთის რესპუბლიკის პროკურორმა აღძრა პროცესი სენატორ ბერტოლის და დეპუტატ კალარი და ლაბერის წინააღმდეგ, რომელნიც დგანან ჩინეთის სამრეწველო ბანკის სათავეში.

პოლიტიკური მდგომარეობა იტალიაში.

ჰანოვერი. 20 ივლისი (რადიო). ფაშისტებმა ტაქტიკური მიზეზების გამო (გამოტოვებულია) .. მთავრობის წინააღმდეგ, რომელიც თავის სისუსტის გამო ფაშისტებთან ბრძოლაში, ემხრობა მემარცხენეებს. მთავრობის კრიზისი მწვავდება. „მინდეს“ სიტყვით, კრიზისი ეხება არა მარტო მთავრობას, არამედ ვრცელდება მთელ ქვეყანაზე. იტალია სდგას სამოქალაქო ომის საფრთხის წინაშე. მთელ რიგ პროვინციებში გამოცხადებულია გაფიცვები. რომში კომუნისტებმა დაარსეს ერთგვარი თავდაცვის ფრონტი. ფარული ორგანიზაციები აშკარად ლაპარაკობენ აღმასრულებელ კომიტეტზე.

ლიონი. 20 ივლისი (რადიო) ფაშისტების მღელვარება ძირს უთხრის ფაქტას კაბინეტის პრესტიჟს. „ტან“-ის ცნობით, მხოლოდ ჯიოლიტტის ჩარევას შეუძლიან თავიდან ააცილოს, თითქოს აუცილებელი კრიზისი.

უცხოეთის ცხოვრება

ანგორის კომისართა საბჭოს ახალი თავმჯდომარე

ანგორის კომისართა საბჭოს ახალი თავმჯდომარე ჰუსეინ რაუფ-ბეი შთამომავლობით კავკასიელი მთიულია, გვარეულობით აფხაზეთიდან, სპეციალობით—მეზღვაური. სპეციალური განათლება მიიღო ინგლისში და საუცხოოთ იცის ინგლისური ენა. ბალკანეთის ომის დროს, როცა ის უფროსობდა სამხედრო გემს, მან მოიპოვა უშიშარ მეზღვაურის სახელი. ჰუსეინ რაუფ-ბეის ერთ დროს ეჭირა საზღვაო მინისტრის ადგილი. როცა რუსეთის არმიამ დასტოვა კავკასიის ფრონტი, ის დანიშნეს ოსმალეთის დელეგაციის თავმჯდომარედ, ამიერკავკასის სეიმის დელეგაციასთან საზღვო მოლაპარაკების საწარმოებლად. ამ დავალებით 1918 წელს ზაფხულში თავმჯდომარეობდა ტრაპიზონის კონფერენციას. 1918 წ. ოქტომბრის დასასრულს მას დაავალეს მოლაპარაკების წარმოება ანტანტასთან, დროებითი ზავის დადების შესახებ. ეს მისია ჰუსეინ რაუფ-ბეიმ შეასრულა ჯუტ-ელ-აშარის გარნიზონის უფროსის გენერალ ტაუნშენდის დახმარებით, რომელიც საპატიო ტყვედ იმყოფებოდა სტამბოლში და გაუწია ოსმალეთს თავისი სამსახური შუამავლის სახით, როცა გამოირკვა, რომ ოსმალეთი მზად არის სეპარატიულ ზავისათვის, მას შემდეგ, რაც ინგლისელებმა დეენა დაუწყეს მლადოთურქებს, რაუფ-ბეი გაემგზავრა მცირე აზიაში, სადაც მუსტაფა-ქემალთან ერთად სათავეში ჩაუდგა განმათავისუფლებელ მოძრაობის და მოხდა ერთ-ერთი მისი მთავარი ხელმძღვანელთაგანი. სივასის ნაციონალისტების კონგრესზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა მუსტაფა-ქემალი, 1919 წ. სექტემბერში რაუფ-ბეი არჩეულ იქნა კონგრესის ვიცე-თავმჯდომარედ. ოსმალეთის დიდ ეროვნულ კრებაში რაუფ-ბეიმ მნიშვნელოვანი როლი ითამაშა. რამოდენიმე ხანს მას ეჭირა საზოგადო საქმეთა კომისრის ადგილი.

სამაზრო და სათემო აღმასკომების აპარატების გამარტივების შესახებ *)

ამ დღეებში პრესაში თავი იჩინა კამათმა სამაზრო და სათემო აღმასკომების აპარატის გამარტივების შესახებ. სხვათა შორის ამა წლის 14 ივლისის გაზეთ „კომუნისტის“ ნომერში მოთავსებულია ამბ. გოდაბრელიძის წედილი შესახებ შინაგან საქმეთა კომისარიატის სათანადო პროექტის შესახებ.

როგორც ამბ. გოდაბრელიძის წერილიდან სჩანს, შინაგან საქმეთა კომისარიატს განუზრახავს სამაზრო რა სათემო აღმასკომების აპარატის გამარტივება. ასეთი ღონისძიება რომ აუცილებელი საჭიროა ეს იოტის ეჭვსაც არ უნდა ბადებდეს არც ერთ მოქალაქეში. რომელ პარტიასაც არ უნდა ეკუთნოდეს ის.

მაგრამ, ამასთანავე უნდა ვისარგებლოდ ხალხური თქმულებით: „წინკაცი უკანა კაცის ხიდიაო“.

ჩვენ ამ შემთხვევაში უნდა გავითვალისწინოთ ყოფილ რევკომების მეტად უფრო რთული აპარატი და აგრეთვე, რამდენადაც ჩვენთვის დამხმარე წყარო იქნება, ყოფილ ერობის თვითმართველობათა აპარატები ცოტათ თუ ბევრად განახლებული და ამისდა მიხედვით მიუდგეთ საკითხის გადაჭრას, თორემ მოქნეული არ შეიქნება მოზომილი და შემდეგში მოგვიხდება ხელახალი რეორგანიზაცია და სხვა ასეთი.

ჩვენი ქვეყნისათვის აუცილებელ საჭიროებას არ წარმოადგენს რუსეთის სამაზრო ან კიდევ „საკომლოტო“ აღმასკომებისათვის გამომუშავებული მტკიცე ინსტრუქცია, რაგინდ იდეალური არ იყვეს ის, რადგან ჩვენი ქვეყნის ეკონომიური და კულტურული პირობები სხვანაირია; მას ესაჭიროება არა შაბლონური ტიპის აპარატის შექმნა, არამედ სულ სხვა გვარის, ადგილობრივ პირობებთან შეფარდებული.

ჯერ თუ გნებავთ აიღეთ პატარა საქართველო და მერმედ მისი აღმოსავლეთი დ დასავლეთი ნაწილები. აქ თქვენ შეხვდებით სრულ კონტრასტს. აღმოსავლეთ საქართველოს მოქალაქეთ, მე არ ვიტყვი სამაზრო ქალაქის მცხოვრებზე, სულ სხვა ზნე ჩვეულება, ადათი და კულტურული მოთხოვნილება აქვთ, მასთან პოლიტიკურად უფრო დაბლა სდგას, ვინემ დასავლეთ საქართველოს. აქედან შეიძლება ითქვას, რომ აღმოსავლეთ საქართველოს სამაზრო აღმასკომთა კონსტრუქცია შეიძლება სულ სხვა გვარი იყვეს—ვინემ დასავლეთის.

ავიღოთ აღმოსავლეთი საქართველო, რომელშიც შედის შემდეგი მაზრები:

ტფილისის გორის, დუშეთის, თელავის, თიონეთის, სიღნაღის, ბორჩალოს, ახალქალაქის და ახალციხის.

აქ ჩამოთვლილ ცხრა მაზრათა შორის დიდი განსხვავებაა. მაგალითად, გორის და ტფილისის მაზრები ტერიტორიალურად (სივრცით) და მცხოვრებთა რიცხვით და თან ცხოვრების სირთულით ბევრად განსხვავდება დანარჩენ შვიდ მაზრისაგან და მოითხოვს, როგორც სამაზრო, ისე სათემო აღმასკომების სხვაგვარ კონსტრუქციას, ვინემ თიონეთის ან დუშეთის მაზრა, სადაც მცხოვრებთა რიცხვი ერთობ მცირეა.

ამასთანავე უნდა აღინიშნოს ის, რომ, რაც ტფილისის და გორის მაზრებისთვის არის საჭირო, ის არ წარმოადგენს მათთვის აუცილებელ საჭიროებას. თუ გნებავთ ავიღოთ მაგალითისათვის სამოსწავლო განყოფილება ან და შრომის განყოფილება თიონეთის და დუშეთას მაზრებში, პირველში ითვლება რამდენიმე სკოლა, ხოლო უკანასკნელში კი ორიოდე ათეული, რომელთა მოვლა-მორთვისათვის სრულებით არ არის საჭირო ცალკე განათლების განყოფილების შექმნა. იგივე ითქმის შრომის განყოფილების შესახებ, რომელსაც ამბ. გოდაბრელიძე აკუთვნებს, სხვა უფრო მნიშვნელოვან და აუცილებლათ საჭირო განყოფილებათა შორის, პირველ ადგილს და ვინ იცის რა ფუნქციებს არ ავალებს მას, ასე რომ უკანასკნელმა უნდა გაიჩინოს რამოდენიმე ქვე-განყოფილებანი. გადამეტებული იქნება ასეთი მნიშვნელობის მიცემა ხსენებულ განყოფილებათა და, როგორც სინამდვილემ და გამოცდილებამ დაგვანახა, ჯერ-ჯერობით სავსებით ვერ ვასრულებთ და ვანხორციელებთ ყველა იმ ინსტრუქციებს, რომლებიც ასრულებულ უნდა იქნეს. ან-რა საჭირო უნდა იყოს თიონეთის, დუშეთის ან და მაგვარ მაზრების აღმასკომებში ასეთი განყოფილების შექმნა და ამასთან დამოკიდებულ შტატის შენახვა?!

ასეთივე ითქმის დასავლეთ საქართველოს ზოგ მაზრაზე. ის, რაც ქუთაისის ან და ოზურგეთის მაზრისათვის აუცილებელია, ლეჩხუმის მაზრისათვის სრულიად არ არის საჭირო.

ჩვენ თუ ილიუზიებს არ ავყვებით და სრულიად ობიექტიურად მიუდგებით საკითხს—ჩვენ მაზრებში, არის წვრილი მიწა-წყლის მესაკუთრეთა მოსახლეობა და თითქმის არსად არ არის ფაბრიკა-ქარხნები, სადაც საჭირო იყოს განსაკუთრებული შრომის განყოფილებების გახსნა-დაარსება. თუ ასეთები საჭიროა ამა თუ იმ მაზრაში—მაშინ უკანასკნელის ფუნქციების შესრულება მიენდობა რომელიმე განყოფილებას.

ამით მინდა შევწყვიტო ამ საკითხის ახსნა-განმარტება და გადავიდე აღმასკომების მომავალ კონსტრუქციის არსებით ხხარეზე.

ნათქვამია ლათინელთაგან: „ცდა საუკეთესო მასწავლებელიაო“. და სწორედ ამ გზას დავადგეთ.

მე მომიხდა მუშაობა არ ერთი წელი სხვა და სხვა ტიპის და დროის საერობო ორგანიზაციებში, აგრეთვე რევოლიუციონურ კომიტეტებში, როგორც სარაიონო, ისე სამაზროში (უკანასკნელში ინსტრუქტორად) და შემიძლია ვთქვა, რომ მაქვს რამოდენიმე გამოცდილება.

რაც შეეხება საქართველოს მაზრებს, მათ ესაჭიროება ხელახალი გენერალური გადაჯგუფება-გამიჯვნა. არა ზერეულად, არამედ წინასწარ დეტალური შესწავლით ყოველივე კუთხის, როგორც ეკონომიურად, ისე ეტნოგრაფიულად.

ნუ თუ 60-იან წლების შემდეგ არ გაიზარდა მცხოვრებთა რიცხვი და არ შეიცვალა მისი პირობები და მოთხოვნილებანი? ნუ თუ მაშინდელი გადამიჯვნა არის იდეალური და ამდენი დროთა ვითარების ბრუნვაში არ შეცვლილა ხალხის ეკონომიური და კულტურული პირობები? რასაკვირველია, შეცვლილია და მას ესაჭიროება სხვაგვარი გადაჯგუფება.

თორემ სამაზრო ცენტრის გადატანა მაზრის ერთ კუთხიდან მეორეში—სრულიადაც ვერ შესცვლის მისი მრგომარეობას და მოგვივა ერთი ზარმაცის არაკი, რომელსაც ეუბნებოდენ ხოლმე: „ბიჭო, ტანისამოს ნუ კი იცვლი, ხასიათი გამოიცვალე, გაისარჯე და პატივი დაგედებაო“. სწორედ ეს მოგვივა ჩვენ, თუ არ მოვახდინეთ ნაზრების ხელახალი გენერალური გადაჯგუფება, რომლის პირობები დიდიხანია მომწიფებულია.

ჯერ კიდევ მენშევიკების ბატონობის დროსაც წამოიჭრა ეს საკითხი, მაგრამ, როგორც სხვა კარდინალურ საკითხის გადაჭრის წინაშე, ისე ამ საკითხის გვდაჭრის დროსაც უსუსური აღმოჩნდნენ, რადგან აქაც „დემოკრატიას“ მოერიდენ.

დღევანდელ არსებულ მაზრებში შემოღებულ უნდა იქნას ორი ტიპის აღმასკომები: ერთი ნორმალური ტიპის და მეორე გამარტივებული. უკანასკნელ ტიპის აღმასკომის შემოღება შესაძლებელია ისეთ მაზრებში, როგორიც არის თიონეთის, დუშეთის, ლეჩხუმის და სხვა მსგავსი მაზრებში, რაც შეეხება ვრცელ მაზრებს იქ კი ნორმალური ტიპის აღმასკომები.

ნორმალური ტიპის აღმასკომები უნდა განიყოფებოდეს შემდეგ განყოფილებად: 1) შინაგან სამმართველოს, 2) საფინანსო-საეკონომიო და 3) განათლების.

შინაგან სამმართველოს ქვეგანყოფილებები: ა) სამხედრო-სამილიციო, ბ) აქტების ჩამწერი და გ) საინსტრუქტორო.

საფინანსო-საეკონომიოს ქვეგანყოფილებები: ა) საფინანსო, ბ) საადგილ-მამულო, გ) აგრონომიულ-ვეტერინალური და დ) შრომის და ტეხნიკური.

გამარტივებულ ტიპის აღმასკომების განყოფილებანი: შინაგან სამმართველოსი და საფინანსო ეკონომიური. ორივე ამ განყოფილებებს დაეკისრება ყველა იმ ფუნქციების შესრულება, რაც შედის ნორმალურ ტიპის აღმასკომებში.

ამით შეიძლება დღევანდელი მეტად რთული აპარატის გამარტივება და მით სახელმწიფო ხარჯების შემოკლება.

სათემო აღმასკომებში შეიძლება დატოვებულ იქნას პრეზიდიუმის ერთ ერთი წევრი ჯამაგირით და ისიც 3 4 თვის განმავლობაში, რომელიც შეიცვლება მეორე წევრით და ასე.

რაც შეეხება უსასყიდლოთ სამსახურს—ის ყოვლად დაუშვებელია, რადგან ჩვენ მრავალი ხნის პრაკტიკიდან ვიცით, რომ ასეთი უჯამაგირო სისტემის აპარატი ყოვლად მიუღებელი იყო. ნიმუშისათვის შეიძლება ავიღოთ სოფლის მამასახლისები, რომლებიც უმეტეს შემთხვევაში კისერ გასუქებული გადიოდენ საზოგადოებიდან სამი წლის „უჯამაგირო“ სამსახურის შემდეგ. მომავალ არჩევნებზე ის ფულსაც ხარჯავდა, რათა უკანასკნელი საზოგადოებას ხელმეორედ აერჩია და ისევ „უსასყიდლოთ“ „ემსახურა“ საზოგადოებისათვის.

განა შეიძლება საბჭოთა სისტემის დროს, როცა ხალხის მოთხოვნილება გაცილებით უფრო გართულებულია და ხალხი ახალ გზაზეა შემდგარი, უსასყიდლოთ ამუშაო ადამიანი? ეს ყოვლად შეუძლებელი და მიუღებელიც არის საბჭოთა სისტემისათვის.

სახელმწიფო ხარჯების შემცირება და მასთან სახელმწიფო სალაროს განტვირთვა შეიძლება არა უჯამაგირო მუშაკთა კადრის შექმნით, მსგავსად აზიის პროვინციებისა, არამედ მათი აპარატების გამარტივებით და მიზან შეწონილობით.

ჩვენში, როგორც ვიცით, მენშევიკების დროს მოხდა ერთგვარი დიფერენციაცია, რომლის შედეგად ხშირად ხდებოდა ერთი თემის საზოგადოების ორ და სამ თემად გაყოფა-გათიშვა. ზოგ შემთხვევაში ასეთ მოვლენის მიზეზად იყო ამა თუ იმ სოფლის პარტიულ კოლექტივის წევრი და სხვა ასეთი. ნიმუშათ შეიძლება ავიღოთ ღანირის საზოგადოება (ქუთაისის მაზრაშია). ამასთან დამოკიდებულმა სხვა და სხვა დაწესებულებებმა იმატა და სახელმწიფო სალაროს დააწვა დიდ ტვირთად მათი შენახვა. ერთი დაწესებულების ნაცვლათ მივიღეთ სამი და ოთხი ისეთივე დაწესებულება იმავე ცხოვრების შინ არსში და პირობებში.

რომ ასეთი დაქუცმაცების ხანამ უკვე განვლო—ეს ყველასათვის ცხადი უნდა იყოს.

დასასრულ საჭიროდ მიმაჩნია ვსთქვა, რომ აუცილებელია ასეთი აპარატების შეკვეცა და გამარტივება, ამისათვის ამ საკითხს უნდა უფრო ღრმად შესწავლა და რაციონალური ღონისძიების მიღება.

ნ. გვაზავა.

*) სადოსკუსიო.

ჯემალ ფაშის მოკვლა

21 ივლისს, საღამოს 10 საათზე პეტრე დიდის ქუჩაზე, ერმოლოვის და ჟუკოვსკის ქუჩების კუთხეში უცნობი ბოროტგამზრახველების მიერ მოკლულ იქმნენ ჯემალ-ფაშა, ნიუსრეტ-ბეი და ფაშას ადიუტანტი სურსკი-ბეი.

ამავე დროს, როგორც სჩანს შემთხვევით, მოკლულ იქმნა ციცხლის მქრობელთა რაზმის მეორე ნაწილის მორიგი ციცხლის მქრობელი დ დაიჭრა ფეხში უცნობი ქალი.

მკვლელებმა მოასწრეს მიმალვა. სწარმოებს მკვლელობის ენერგიული ძიება.

დაწვრილებითი ცნობები მკვლელობის შესახებ.

ბოროტ-მოქმედების ადგილას.

არაჩვეულებრივი, თავხედური ბოროტმოქმედება. ბოროტმოქმედების დროს საღამოს დიდი მოძრაობაა, როდესაც ყველგან დიდძალი გამვლელ-გამომვლელია, რომელნიც ბრუნდებიან ფუნიკულიორიდან, და ბოლოს იქვე მახლობლად ხალხით სავსეა სოლოლაკი.

თვით მკვლელობა მოხდა შემდეგ გარემოებებში.

ჯემალ-ფაშა მიდიოდა ნუსრეტ-ბეისთან ხელგაყრილი, ადიუტანტი მიდიოდა წინ განმარტოებით.

ჟუკოვსკის ქუჩის კუთხეში მკვლელებმა, (ზოგიერთების ჩვენებით იყო 2), რომლებიც უეცრად გამოჩნდენ, ასტეხეს გამალებული სროლა როგორც სჩანს რეგელვერიდან. ჯემალ-ფაშა და ნუსრეტ-ბეი იქვე წაიქცნენ და მალე გარდაიცვალენ. ადიუტანტი სურსი-ბეი გაიქცა სოლოლაკისაკენ, მაგრამ 50 ნაბიჯის შემდეგ წაიქცა ზურგში მძიმე ჭრილობის გამო.

მკვლელებმა, რამდენიმე გასროლის შემდეგ, შენიშნეს მორიგი ციცხლის მქრობელის ფიგურა ჟუკოვსკის ქუჩაზე და ერთი გასროლით იქვე მოკლეს.

მოკლულის გვარი გარეგინ მდივანნიანია. კიდევ ცოტა ქვევით მიმავალი ქალი დაჭრილ იქმნა ფეხში, როგორც სჩანს შემთხვევით.

რამოდენიმე გახშირებული გასროლის შემდეგ მკვლელები მიიმალენ, როგორც ფიქრობენ, გზიდან ჩიხში სოლოლაკისაკენ.

გვამების დათვალიერება და გამოცნობა.

ცოტა ხნის შემდეგ მოვიდენ ექიმები და ერთსა და იმავე დროს ანგორის მისიის წარმომადგენელი, რომელთა შემწეობით გამოიცნეს მოკლულნი; ისინი აღმოჩნდენ ჯემალ-ფაშა, მისი მდივანი ნუსრეტ-ბეი და ფაშას ადიუტანტი სურსი-ბეი.

დათვალიერებამ გამოარკვია, რომ თავდასხმა მოხდა უკანიდან და ისე მოულოდნელი იყო, რომ მოკლულებმა ვერ მოასწრეს იარაღის ხმარება.

ჯელალ-ფაშა მოკლულ იქნა სამი ტყვიით ზურგში და კისერში. მდივანს აქვს ხუთი ჭრილობა და წინ გაქცეული ადიუტანტი მოკლულია ზურგში მოხვედრილ ტყვიით.

დათვალიერების შემდეგ დაღუპულნი გადაასვენეს მიხეილის საავადმყოფოში, უფრო დეტალურად დათვალიერებისათვის.

ხალხში ხმაური და ნაწყვეტ-ნაწყვეტი ლაპარაკია. არავის არაფერი დანამდვილებითი არ უნახავს. ბევრმა გაიგონეს სროლის ხმა და მიიმალ-მიიმალენ. დუჭნიდან დაინახეს გაქცეული ადიუტანტი, რომელიც ყვიროდა და ითხოვდა დახმარებას, მაგრამ, გაიგონეს რა განმეორებული სროლის ხმა, ვერავინ გაბედა ქუჩაში გამოსვლა. შემთხვევით და ნაწყვეტ-ნაწყვეტი ჩვენებით ძნელია რაიმე დადებითის თქმა. სწარმოებს სწრაფი და ენერგიული კვლევა-ძიება.

ჯემალ-ფაშა.

ჯემალ-ფაშა იყო გენერალურ შტაბის გენერალი. წლოვანებით 51 წლისა. განათლება მიიღო ოსმალეთში, ხოლო სამხედრო პრაქტიკული განათლება გერმანიაში.

ჯემალ ფაშა არის ერთი გამოჩენილი ფიგურა ახალგაზრდა ოსმალეთის პარტიისა. 1911 წლამდე ის იყო ბაღდადის პროვინციის გუბერნატორად და იღებდა მხურვალე მონაწილეობას საზოგადოებრივ-პოლიტიკურ მუშაობაში თავის მახლობელ ამხანაგებთან, — ენვერ-ბეი, თალაათ-ბეი და პრინც საიდ ხალიმ ფაშასთან ერთად.

იყო რა წინააღმდეგი შავი ზღვის რუსეთის სანაპიროებზე გემების თავდასხმისა, მას სურდა დაეპატიმრებია გერმანელი ადმირალი სუშენი, რის გამო მას მოუხდა მთავრობასთან კარგა დიდი კონფლიქტი.

ეშინოდათ რა მის პატივმოყვარე განზრახვებისა, ენვერმა და თალაათმა, რომელთაც ამ ხანებში იყვნენ ჯემალთან ერთად ოსმალეთის ფაქტიური მმართველები, მოახერხეს სულთანთან ჯემალის შორეულ სირიაში დანიშვნა, ფრონტის სარდლის თანამდებობაზე საზღვაო მინისტრის წოდების დატოვებით.

ჯემალ-ფაშა ომამდე ითვლებოდა მედგარ მოწინააღმდეგედ ცენტრალურ ევროპის სახელმწიფოებთან კავშირისა, სძულდა ინგლისი და გამოჩინა თავი, როგორც ფრანგოფილმა. მიიღო რა დანიშვნა სირიაში, ის ენერგიულად შეუდგა ინგლისის დამარცხების მოწყობას, მაგრამ ვერ გაითვალისწინა ნაციონალური მოძრაობა არაბთა შორის ეგვიპტეში. მისი ომი ეგვიპტესთან დამარცხებით დამთავრდა. იგემა რა დამარცხება ინგლისის გენერალ ალენბისაგან, მან მიატოვა არმია, რამდენიმეთ ჩამოშორდა ახალგაზრდა ოსმალეთის პარტიას და 1918 წლამდე იყო აძულებული.

1918 წელში ის გაეგზავნა ბერლინში ტალატ-ბეი და ალილ ფაშასთან ერთად.

შერიგების შემდეგ, ჩამოშორებულ იქნა რა საქმეს, ის შევიდა ავანტანტის სამსახურში და ერთხან იყო ავგანიის არმიის სამხედრო ინსტრუქტორათ.

მისი სიმპატია ეხრებოდა ქემალისტებისაკენ. კონსტანტინოპოლს ის უცქეროდა უარყოფითად.

უკანასკნელ ხანებში ჯემალ-ფაშა სცხოვრობდა მოსკოვში. ათი დღის წინ ის ჩამოვიდა თფილისში და აპირებდა გამგზავრებას ანგორაში, როგორც კერძო პირი.

ქრონიკა

◆ მცხოვრებლების საყურადღებოდ. თბილისის და მისი რაიონების გარნიზონისადმი ბრძანებით, ცხადდება, რომ 24-დან 31 ივლისამდე კუკიის სასაფლაოს რაიონში მოხდება სროლა ბომბამოტებიდან, მინამეტიდან და გაისვრიან აგრეთვე სამხედრო გრანატებს. 25 ივლისს,

შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატში.

შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის ეურნალ „მოამბე“. გამოვიდა მორიგი № მე 36 ნომერი შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის „მოამბისა“. ნომერში მოთავსებულია: ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის დეკრეტები №№ 5-9, ერთი მე-9 ნუმერი დადგენილება, ბრძანება № 6, დეკრეტები სახალხო კომისარიათა საბჭოსი №№ 7-90, დადგენილება № 27-30 და შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის 5 ცირკულიარული, ერთი დადგენილება, ერთი ინსტრუქცია. ნუმერი ღირს 10 ათასი მანეთი. იყიდება შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის საინფორმაციო განყოფილებაში.

— **შერეული კომისია.** სამხრეთ-ოსეთისა და დუშეთის ზოგიერთი სოფლის შორის ამტყდარი დავის საბოლოოდ გადასაწყვეტად (დავა შეეხება მიწას, სათიბებს და სხ.) გაიგზავნა შერეული კომისია, რომელშიაც შედიან წარმომადგენლები მიწათ-მოქმედების და შინაგან საქმეთა კომისარიატების და სამხრეთ-ოსეთისა და დუშეთის მაზრისა.

— **ახალციხიდან** დაბრუნდა შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის ინსტრუქტორ-კონტროლიორი, რომელიც გაგზავნილი იყო ადგილობრივ გამოსაძიებლად და ზოგიერთი ხელისუფლების ორგანოთა მოქმედების გამოსარკვევად.

— **ახხის მთის გარშემო.** ქუთაისის და ახალსენაკის აღმასკომს შორის, ახხის მთის ამტყდარი უთანხმოების გამოსარკვევად და გადასაწყვეტად გაეგზავნა კომისია, რომელშიც შედიან მიწად-მოქმედების და შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის, და აგრეთვე ქუთაისისა და ახალსენაკის წარმომადგენლები.

— **ბოროტმოქმედებათა შესახებ ცნობები ივნისის განმავლობაში რესპუბლიკის მასშტაბში:** ქ. თბილისში იყო 100 შემთხვევა ბოროტმოქმედებისა; თბილისის მაზრაში—10; დუშეთის—6; ახალქალაქის 1; ბორჩალოს—22, გორის—2; თელავი არაა ცნობა; ქ. ქუთაისი—15; ქუთაისის მაზრა—17; შორაპნის—6; ზუგდიდის—19; სენაკის—7; ოზურგეთის—1; ახალციხის—15; აჭარისტანი—28; ქ. ფოთის—7; იჩხუმის—3; თიანეთის—1; სიღნაღის—5; რაჭიდან არაა ცნობა; რკინის გზის—1; სულ მთელ რესპუბლიკაში 266. ამათაგან აღმოჩენილ იქნა—110; არაა აღმოჩენილი 145.

შეცდომის გასწორება.

გაზეთის გუშინდელ ნომერში მოთავსებულ „პრესა“-ში კორექტურული შეცდომით სწერია: ტრიბუნისტებმა „მეტი ანგარიში გაუწიონ ზოგიერთ მომენტს, რათა სხვისი უკვე საკმაოდ **ჩანერგილი** წისქვილები არ აამოძრავონ ხოლმე მოუზომელი სიტყვით“. ხაზგასმული სიტყვის მაგიერ უნდა იყოს: „**ჩახერგილი**“.

პოლიტ-განმანათლებელი მუშაოების ძირითადი ამოცანები

(პოლიტიკურ განათლების მთავარ მმართველობის გამგე ამხ. ხაჭაპურიძეს თან საუბრიდან)

პოლიტგანათლებელი მუშაობა უწინ და ეხლა.

უწინ პოლიტგანმანათლებელი მუშაობა პროვინციაში შედიოდა სახალხო განათლების განყოფილებათა სისტემაში და პარტიაში მას აწარმოებდნენ აგიტატორ-პროპაგანდისტები და არსებითად მუშაობა მიმდინარეობდა პარალელურად. პოლიტგანმანათლებელ მუშაკთა კადრის უყოლობის გამო, მუშაობა ჩავარდა მძიმე პირობებში. შექმნილ მდგომარეობიდან ერთად ერთი გამოსავალი ღა დარჩა ორთავე ორგანოების მუშაობის გაერთიანება, რაც იქნა შესრულებული. ამას გარდა თუ პარტიას უწინ, გაერთიანებამდის, არ შეეძლო ადგილობრივად ამ მუშაობისთვის მთელი ყურადღების მიქცევა, ეხლა როდესაც პასუხისმგებლობა ეკისრება პარტკომებს, მდგომარეობა სხვა სახეს დებულობს. ერთი წლის გამოცდილებამ გვიჩვენა, რომ უნდა მივსდიოთ არა სიმრავლეს, არამედ თვისებას.

ამიტომ ჩვენ შევამცირეთ ჩვენს წინაშე დაყენებული ამოცანები და დავიყვანეთ ის სამ ძირითად ამოცანამდე. პირველი ამოცანაა ეს წერა-კითხვის უცოდინარობის ლიკვიდაცია. თუმცა არსებობს საერთო აზრი, რომ საქართველო კულტურული ქვეყანაა, მაგრამ მაინც გვყავს ბევრი წერა-კითხვის არა მცოდნე, რომელიც აღწევს 65 პროცენტს, თვით პარტიის წევრებშიაც კი ეს პროცენტი აღწევს 25.

ვისახავთ რა ძირითად ამოცანად წერა-კითხვის უცოდინარობის აღმოფხვრას, ჩვენ ვუკავშირებთ ამ მუშაობას ერთის მხრით პოლიტიკური უცოდინარობის ლიკვიდაციას, რისთვის გამოცემულია სპეციალური სახელმძღვანელოები საბჭოთა აღმშენებლობის შესახებ და სხვა, და მეორეს მხრით სასოფლო-მეურნეობის უცოდინარობის ლიკვიდაციას. ჩვენ უკვე გამოვუშვით საანბანო წიგნაკები ქართულ, თათრულ, რუსულ და სომხურ ენებზე.

რაც შეეხება მუშაობის პრაკტიკულ შედეგებს, მხოლოდ თბილისში სხვა დ სხვა წარმოებებთან არსებობს პროფკავშირების და ფაბრკომის აქტიური მონაწილეობით მოწყობილი სკოლები, რომელშიაც მოხდა 49 გამოშვება, და დაამთავრა კურსი 1000 კაცზე მეტმა. 45 სკოლაში სწარმოებს მეცადინეობა ეხლა. პროვინციაში არსებობს 300 სკოლა, რომლებმაც გამოუშვეს 6000 კაცამდე კურს დამთავრებული. ყველაზე უფრო აქტიური არის ბორჩალოს მაზრა, რომელმაც გამოუშვა 2000 კაცი, ყველაზე სუსტი ოზურგეთის.

მეორე ამოცანაა მაზრებში სამკითხველოების ქსელის მოფენა, რასაც ჩვენ ვუყურებთ როგორც კომუნისტური და სასოფლო სამეურნეო პროპაგანდის დასაყრდნობ პუნქტებს. ცენტრ. კომიტეტმა სპეციალური ცირკულიარით წინადადება მისცა სამაზრო პარტკომებს გახსნან ასეთი სამკითხველოები და მოიზიდონ სამკითხველოების მოწყობაში პარტიული მუშაკები, დაავალონ ამ სამკითხველოებს საბჭოთა გაზეთების გამოწერა და დაურიგონ მათ სასოფლო სამეურნეო წიგნები, დეკრეტი და საბჭოთა ხელისუფლების განკარგულებანი. პროვინციებიდან მოსული ცნობებით ამ უკანასკნელ დროს ეტყობა დიდი გამოცოცხლება ამ სამკითხველოებს.

ამ ჟამად დაარსებულია 301 სამკითხველო. განზრახულია თემში 2—3 სამკითხველოს გახსნა. ამ სამკითხველოებმა უნდა მოგვცეს ძცხოვრებლებთან მჭიდრო კავშირის დამყარების შესაძლებლობა.

მესამე ამოცანაა მარქსისტულად აღზრდილ მომზადებულ პარტიულ და საბჭოთა მუშაკებისთვის სკოლების დაარსება. ასეთია საიაჩეიკო შკოლები, პოლიტგანათლების შკოლები, და მსხვილ მაზრებში 1 საფეხურის საბჭოთა პარტიული შკოლები. თბილისში არსებობს 6 რაიონული პარტშკოლა და 3 მარქსისტული წრე.

მაზრებში არის 100 მდე მარქსისტული წრე და 6 პოლიტგანათლების შკოლა არა უგვიანეს 1 სეპტემბრისა უნდა გაიხსნას 29 მდე პარტიული შკოლა 1 საფეხურისა. და ამას გარდა თბილისში ც. პარტიული უნივერსიტეტი, რომელიც მოეწყობა ამიერ კავკასიის მაშსტაბში.

ეკონომიკური

რას ამბობენ ციფრები ს. ს. ს. რ. მილიციაზე?

მიუხედავად დიდი პრაქტიკული და სამეცნიერო მნიშვნელობისა, რომელიც სტატისტიკურ მასალას აქვს, საუბედუროდ, მათი მოგროვება და სისწორით შედგენა ჩვეულებრივად ძნიმედ სწარმოებს.

კერძოდ, მილიციის შესახებ აქვე მოგვყავს ცნობები, შეგროვილნი და დალაგებულნი შემთხვევითი წესით. მილიციის ორგანიზაცია დაიწყო გასული წლის მაისიდან, როდესაც დაარსებულ იქნა მილიციის მთავარი სამმართველო... სამმართველომ მხოლოდ ნოემბერში მოახერხა აღწერის დაწყება. იმ დროისათვის მთელს რესპუბლიკაში ირიცხება 6.829 თანამშრომელი. სოციალური შემადგენლობა მუშურ-გლეხურია.

ეროვნული ვინაობის მიხედვით თანამშრომლნი იყოფიან ასე:

ქართველი . .	5,156
სომეხი . .	717
თათარი . .	230
რუსი . .	227
ოსი . .	389
სხვა ეროვნებისა	110

მთელს მილიციაში აღრიცხულია 860 კომუნისტი, რაიც გვაძლევს პროპორციას 1: 7, ე. ი. თითო კომუნისტზე შვიდი უპარტიო.

წერა-კითხვის ცოდნა არ ცოდნის შესახებ ცნობები ასეთია: აღრიცხულია კარგად მცოდნე—1,313, სუსტად მცოდნე—2.511, სრულიად უცოდინარი 1,109.

1922 წელს შტატების შემამცირებელი კომისიის მუშაობის ნაყოფია: თანამშრომელთა საერთო რაოდენობა შემცირებულია 4.845, ე. ი. შტატს გარეშე დარჩენილა 1,984 თანამშრომელი.

როგორია მილიციის უნარიანობა?

ციფრები მეტყველად ამბობენ, რომ მილიციის მუშაობის ენერგიამ და ნაყოფიერებამ საგრძნობლად იმატა.

ეი ციფრები:

აღნუსხულია ბოროტ-მოქმედება 1921 წელს (მაისიდან—დეკემბრამდე) 2.685, მათ შორის მილიციის მიერ აღმოჩენილია: 967, 39 პროც., აღნუსხულ. ბოროტმოქმ. 1922 წელს (იანვრიდან ივლისამდე) 1,695, მათ შორის აღმოჩ.: 878, 52 პროც.

ეს ნიშნავს იმას, რომ მილიციის მუშაობის ნაყოფიერებამ იმატა თითქმის 13 პროც., იმ დროს, როცა მილიციის თანამშრომელნი აუტანელ პირობებში არიან; მილიციას არ ჰკავს ცხენები, ნივთიერად არ არის უზრუნველყოფილი. მაგრამ მილიციამ მაინც პირნათლად შეასრულა თავისი მოვალეობა.

ახლა ამ მოვლენისა უნდა ვეძიოთ იმაში, რომ მილიციის შემადგენლობა მუშურ-გლეხურია.

არ იქნება ზედმეტი აქვე დავუმატო ზოგიერთი ცნობები ს. ს. ს. რესპუბლიკაში აღნუსხულ ბოროტმოქმედებათა შესახებ.

ხასიათის მიხედვით ბოროტმოქმედებანი ასე იყოფიან (ცნობები ეხებიან მხოლოდ ყველაზე უფრო ხშირ დანაშაულებს).

	1921 წ.	1922 წ.
მკვლელობა	208	120
გაძარცვა	198	106
ქურდობა	778	449
დაჭრა	115	21

გ. გაბუნია.

სასურსათო გადასახადის კამპანია

სასურსათო მდგომარეობა დუშეთის მაზრაში

(**სამაზრო სასურსათო კომისარ ამხ. კუხალაშვილთან საუბრიდან**)

დუშეთის მაზრა რამოდენიმე თემის გამოკლებით მეტად ჩამორჩენილია კულტურულად და დღემდე არაფერი გაკეთებულა იქ რაიმე სინათლის შესატანად. არის ადგილები, სადაც არა თუ ცენტრიდან არავინ მისულა, სამაზრო ხელისუფალთა წარმომადგენლის ფეხიც არ მოხვედრია. საერო კი იყო აქ დიდი კულტურული და საერთო სახელმწიფოებრივი მუშაობა.

სამაზრო სასურსათო სამეული უკვე დაარსდა და დღემდე ბევრი რამის გაკეთებაც მოასწრო მიმდინარე წლის სასურსათო გადასახადის კამპანიის წარმატებით ჩასატარებლად. სამეულის შემადგენლობა ასეთია, სამაზრო სასურსათო კომისარი ამხ. კუხალაშვილი (თავმჯდომარე), სამაზრო აღმასკომის თავმჯდომარე ამხ. ლაფანაშვილი და პარტკომის მდივანი ამხ. ხუფუა.

სამეულის დაარსებისათანავე თავმჯდომაროს ინიციატივით სასურსათო მუშაობაში მობილიზაციის წესით ჩამბმულ იქნა 7 ამხანაგი, რომელთა მონაწილეობითაც ყველა თემსა და რაიონში გაიმართება ფართო პოლიტიკური და სასურსათო პროპაგანდა—ამ ამხანაგებს დავალებული აქვთ, მონაწილეობა მიიღონ თემებზე და სოფლებზე გადასახადის განაწილებაში. კომლებზე გადასახადის განაწილებლად თემები დაყოფილ იქნება რაიონებად, რათა სოფლის წარმომადგენელთ საშუალება მიეცეთ, მიიღონ მონაწილეობა განაწილებაში. მთელი სინასწარი მუშაობა და სიების საბოლოოდ შედგენა მაზრის სამხრეთ ნაწილში ივლისის ბოლოს დასრულდება, ხოლო ჩრდილოეთ ნაწილში—აგვისტოს შუა რიცხვებში. სიების დასრულების უმალ გადასახადის შეგროვება დაიწყება. გადასახადის აკრება და შენახვა ევალებათ თემის აღმასკომებს, რომელთაც თანახმად მთავრობის დადგენილებისა საპროცენტო ჯილდო მიეცემათ. სამეულმა მათ დაავალა გადასახადის სრულად აკრება, იმ შემთხვევაში თუ გადასახადი ვერ იქნა აკრებილი წარმატებით, ეს მიეწერება აღმასკომების უმოქმედობას, ვინაიდან წელს მოსავალი კარგია და მაშასადამე შესაძლებელიც არის გადასახადის წარმატებით აკრება.

სამეული ყოველ ღონისძიებას მიიღებს, რომ გადასახადი აკრებილ იქნას ხორბლით, მაგრამ წინასწარ უნდა ითქვას, რომ ეს ყველგან შესაძლებელი არ არის. ექვს თემში—ანანურიდან დაწყებული ყაზეგამდე—მესაქონლეობას მისდევენ და მხოლოდ ალაგ ალაგ შეხვდებით ქერს, რომელიც პირადის საჭიროებისათვის გლეხებს მხოლოდ ორი თვე თუ ყოფნით. ამ ადგილებში მოსახლეობის გაჭირვება მეტად დიდია: გლეხობა მთლად ჩაცვენილია ჩარჩ-ვაჭრების ხელში, რომელთაც აქ მარილი და სიმინდი მოაქვთ და, სარგებლობენ რა გლეხების გაჭირვებით, სამაგიეროდ მიაქვთ აუარებელი ერბო, მატყლი და ყველი. ამ თემებში ხორბლის, ან სხვა მარცვლეულის შეგროვებაზე, რასაკვირველია, ლაპარაკიც ზედმეტია. საძაგიეროდ მოგროვილ იქნება ხორკი, მატყლი და ერბო. საჭიროა მივუთითოთ ერთ შესაძლებლობაზე, რომელიც გლეხთათვის სასაგებლო იქნებოდა და სახელმწიფოსათვისაც ხელსაყრელი გახდებოდა: მეტად მიზანშეწონილი იქნებოდა, რომ ამ თემებში, რომელთაც აუცილებლად ეჭირვებათ სახელმწიფოებრივი დახმარება პურეულით, მიგვეტანა მთელათ ის ხორბალი და მარცვლეული, რომელიც დუშეთის მაზრაში შეგროვდება და ადგილობრივ პროდუქტებზე გადაგვეცვალა. ამით მოსახლეობას სიმშილიდან დავიხსნიდით და ჩარჩ-ვაჭრების კლანჭებიდან გავანთავისუფლებდით.

თუ ამ თემებში მარცვლეულის შეკრება შეუძლებელია, სამაგიეროდ იგი შეგროვილ იქნება დანარჩენ ექვს თემში, რომელნიც ანანურის აქეთ მდებარეობენ. აქ ზომები იქნება მიღებული აუცილებლად მარცვლეულის ასაკრებად და მის შეცვლას რაიმე პროდუქტით ადგილი ექნება მხოლოდ იშვიათ და განსაკუთრებულ შემთხვევაში.

დასასრულ ორი სიტყვა მატყლის მონოპოლიის შესახებ. ეს მონოპოლია მხოლოდ იმ შემთხვევაში იქნება მიზანშეწონილი და ხელსაყრელი სახელმწიფოსა და გლეხობისათვის, თუ ფულის ნაცვლად ზემოდასახელებულ მესაქონლეობის რაიონებში მიტანილი იქნება მარილი, სიმინდი და ნავთი. წინააღმდეგ შემთხვევაში ჩვენის ღრმა რწმენით გლეხს ზედმეტად გული გაუტყდება და ვერც მონოპოლია მოიტანს სახელმწიფოსთვის თვალსაჩინო ნაყოფს.

ამიერ-კავკასიის ს. ს. რესპუბლიკების საგარეო ვაჭრობა

ამიერ-კავკასიის ს. ს. რ. გაერთიანებულ საგარეო ვაჭრობის სახ. კომისარიატის საინფორმაციო განყოფილება იძლევა ფრიად საინტერესო ცნობებს მიმდინარე წლის 1 მესამედის განმავლობაში. ამიერ. კავ. ს. ს. რ. საგარეო ვაჭრობის შესახებ.

შემოტანა. საიმპორტო საქონლის 3930 ათასი ფუთის საერთო რაოდენობიდან, რომელიც ფასობს 24.403.8 ათას ოქროს მანეთს, 80 პროც. მოსდის ფართე მოთხოვნილების საგნებზე, რომლის ფასი მთელი იმპორტის ფასის 57 პროც. უდრის. სხვა საქონლები მთელი იმპორტის უმნიშვნელო ნაწილს წარმოადგენს, იმპორტისა და საქონლების ფასის შეფარდება საანგარიშო პერიოდში და 1921 წლის უკანასკნელ მესამედში შეიძლება ვნახოთ მოყვანილ ცხრილში. (შემოტანა ათას ფუთობის და 1000 ოქროს მანეთ.).

ფუნით.

	22 წ. 1 მეს.	21 წ. 3 მეს.
პირველ მოთხოვნილების საგნები	3472,2	2642,2
ხორცის პროდუკტები	8,8	4,4
ტყის და თესლის	12,3	0,2
ნავთის და მაზ. ნაწარ.	21,9	5,0
სათბობი ფისი	1,2	1,0
ქიმიური პროდუქტები	93,6	115,0
ლითონის ნაწარმოები	61,9	51,1
საკანცელარიო საქონ.	35,5	40,0
ნაქსოვი ნაწარმოები	53,5	66,2
საწვრილმანო	14,6	20
სხვა და სხვა საქონელი	155,0	263
სულ შემოტანილია	3930,0	3209,0

ღირებულებით.

	22 წ. 1 მესამედი	21 წ. 3 მეს.
პირველი მოთხოვნილების საგნები	13,840,4	7383,8
ხორცის პროდუქტ.	502,8	69,7
ტყის და თესლის	19,4	69,7
ნავთის დამატ.	116,9	27,0
სათბობი ფისი	24,8	1,4
ქიმიური პროდუქტ.	1844,1	1136,3
ლითონის ნაწარმოები	640,0	646,4
საკანცელარიო საქონ.	218,1	217,7
ნაქსოვი ნაწარმოები	5764,5	9541,1
საწვრილმანო	1433,0	1794,8
სხვადასხვა საქონელი	—	199,7
სულ შემოტანილია	24403,8	20721,1

21 წლის მე III მესამედიან შედარებით მიმდინარე წლის 1 მესამედის განმავლობაში შემოტანა სასურსათო საქონლის გადიდდა 6 პროცენტით და ცოტათი შემცირდა ქიმიური პროდუქტების, ნაქსოვი ნაწარმოების სამოსი საგნების შემოტანა. საერთო შემოტანა კი გადიდდა, როგორც რაოდენობის ისე ღირებულების მიმიხედვით. სხვადასხვა თვეების მიხედვით, თებერვალში ყველაზე ნაკლები იქნა შემოტანილი. აპრილში ყველაზე მეტი.

საანგარიშო პერიოდში შემოტანილია:

ფქვილი	—	—	1199016 ფ.
ხორბალი	—	—	1139557 „
ქერი	—	—	253526 „
სიმინდი	—	—	407483 „
შაქარი	—	—	459876 „
სახარინი	—	—	1040 „
მინა	—	—	14438 „
მტუტნადა (სода)	—	—	13894 „
საპონი	—	—	23799 „
ასანთი	—	—	3161 „
მედიკამენტები	—	—	6435 „
ქაღალდი	—	—	31943 „
მანუფაქტურა	—	—	44338 „

საქონლის გაზიდვა.

გაზიდულ საქონელის შორის პირველი ადგილი უჭირავს „ნედლი და ნახევრად ფაბრიკატების მასალების“ ჯგუფს—წონით 90 პროც., ხოლო ღირებულებით—56 პროც., შემდეგ მიჰყვება: რუბრიკით „ნაწარმოები“-ს ჯგუფი—23,7 პროცენტი გაზიდულ საქონელის საერთო ღირებულების, ფართო მოთხოვნილების, პროდუქტები—20 პროცენტი.

საანგარიშო პერიოდში გაზიდვის შეფარდება 1921 წლის უკანასკნელ მესამედთან ნათელი ხდება შემდეგი ცხრილით:

ფუნით

საქონლის ჯგუფი	1 მესამედი, 22 წ.	3 მესამედი 22 წ.	1 მესამედი, 22 წ.	3 მესამედი. 21 წ.
ფართო მოთხოვ. პროდ.	87,8	21,0	—	329,0
ნედლი და ნახევრად დამზადებული მასალები.	33030,0	2627,0	3565,4	3163,4
ნაწარმოები	34,3	15,6	1341,8	1039,0
ჯგუფს გარეშე	23,5	44,5	— —	— —
სულ	3449,5	2708,1	6042,9	4531,4

ზემოდ მოყვანილ ცხრილიდან სჩანს, რომ წონის მიხედვით, გაზიდვა 1922 წლის პირველ მესამედში გაიზარდა საქონელის ყველა ჯგუფებზე; მაგრამ ღირებულება დარჩა იმავე დონეზე „ნედლი და ნახევრად ფაბრიკატების მასალების“ ჯგუფისათვის, დანარჩენზე კი გაიზარდა.

საერთო გაზიდვა საანგარიშო პერიოდში როგორც წონით, ისე ღირებულებით გაიზარდა. აღნიშნულ პერიოდში ცალკე საქონელისაგან გაზიდულია:

ხიზილალა	6538	ფუთ.
მარილი	6794	„
ნიგოზი	14380	„
ნავთი	605793	„
თამბაქო	24287	„
ბეწვეულ.	3832	„
მატყლი	5402	„
ფრიზონ.	6196	„
ნაწლავები	3509	„
რკინ. ნაჭ	35872	„
ნოხები	14378	„
შავი ქვა	2469934	„
ზეთი	30236	„

სხვა და სხვა თვეების მიხედვით, თებერვლის იმპორტი ნაკლებია იანვარზე წონით, მაგრამ შემდეგ მარტის და აპრილის განმავლობაში აზრდება; ღირებულების მიხედვით კი თებერვლის ექსპორტი სჯობნოს სხვა თვეებს.

მიმდინარე წლის პირველი მესამედის განმავლობაში წარმოებულ საქონლის საერთო ბრუნება შეადგენს 304463 ათას მანეთს, იმ დროს როდესაც გასული წლის პირველ მესამედში უდრიდა 25251,5 ათას მანეთს.

შემოზიდვა სჭარბობს გაზიდვას 18351,4 ათას მანეთით, იმ დროს როდესაც 1921 წლის უკანასკნელ მესამედში სჭარბობდა 16188,7 ათას მანეთით, ესე იგი ბალანსის პასივობის აბსოლიუტური ციფრი გადიდდა 2161,7 ათას მანეთით.

მუშათა ცხოვრება

უმუშევართა დახმარების სამდღიური

(**საუბარი ამხ. კურპელთან**)

უმუშევრობა, რომელიც რესპუბლიკაში თანდათან იზრდება, გვაიძულებს ფრიად სერიოზულად მოვეპყრათ ამ მოვლენას და მივიღოთ საჩქარო ზომები თუნდაც ნაწილობრივად უმუშევრობის სალიკვიდაციოდ. ექვს გარეშეა, რომ ადგილების ინიციატივამ და თვითმოქმედებამ გადამწყვეტი როლი უნდა ითამაშოს ამ საქმეში.

უმუშევართა დახმარებისათვის ფონდის დასაარსებლად ერთ მნიშვნელოვან საშუალებად შრომის სახ. კომისარიატს მიჩნია 3დ-ღეულის მოწყობა. ამასთან დაკავშირებით შრომის სახ. კომისარიატმა დაუგზავნა შრომის ყველა განყოფილებებს ცირკულიარი, რომლითაც წინადადებას აძლევს მათ მოაწყონ ეს სამდღეული 5—7 აგვისტოს, მთელ რესპუბლიკაში, რაც უნდა გამოიხატოს სალამოების, კონცერტების, სეირნობის და სხვათა გამართვაში.

ამ საღამოებში მონაწილეობა უნდა მიიღონ პროფ-ორგანიზაციებმა, აღმასკომებმა და პარტკომებმა. ყველა შეოსავალი თეატრებიდან, კინოებიდან და სხვა გასართობ სანახაობებიდან უნდა შევიდეს უმუშევართა ფონდში.

ჯ. კ.

ავტო-სახელოსნო № 1.

ელისაბედის ქუჩა № 119.

ამ სახელოსნოში მუშაობს 70 მამაკაცი მუშა და 1 დედაკაცი. შრომის სათანადო კანონებით სავალდებულოთ არის აღიარებული, რომ შრომის დაცვის ყოველი კანონი წარმოების თვალსაჩინო ადგილას იყვეს გაკრული. ამ სახელოსნოში ეს არ არის დაცული. ამაში რამდენიმეთ დამნაშავეა ადგილკომი. ის სრულებით არ აქცევს ასეთ საქმეებს ყურადღებას და აო აწუხებს არავის ამაზე გარჯით. სახელოსნოში ერის შრომის კანონები გამოკიდებული მაგრამ არა ყველა და ისიც ძველი.

ამავე სახელოსნოში არაადაცული მცირე წლოვანთა და მოზარდთა შრომის დაცვის კანონები. ადგილკომი არც ამას აქცევს ჯერჯვან ყურადღებას.

სახელოსნოსთან არსებობს ამბულატორია 2 ექიმითა და 1 ფერშლით. არის აგრეთვე კბილის მკურნალობის ამბულატორიაც ორი ექიმით.

ამას წინათ ამ სახელოსნოში შრომის დაცვის კანონის დარღვევის ერთ შემთხვევას ჰქონდა ადგილი. ორი მუშას ორი თვის ავადმყოფობის დროს პურის ფული არც წარმოებიდან მიუღია და არც დამზღვევ კასიდან.

მუშა.

ცეკავშირის მექანიკური ქარხანა.

ამ ქარხანაში ერთობ ცუდათ არის დაყენებული კულტგანმანათლებელი მუშაობა უკეთ რომ ვსთქვათ ასეთ მუშაობა სრულებით არც სწარმოებს. გაზეთი არ მოგვდის, სკოლა არა გვაქვს და ჩვენში წერა-კითხვის უცოდინარიც ბევრია. კავშირი ყურადღებას არ გვაქცევს, ჩვენი ადგილკომი ამაებზე არ ზრუნავს და ვართ კარჩაკეტილი და ყოველგვარ ცნობებსა და ამბებს მოკლებული. ქარხანაში 34 ვმუშაობთ და საჭიროა თვით ჩვენვე ვიზრუნოთ ამაებზე. უნდა მოვითხოვოთ რომ გაზეთი გამოგვიწერონ, სკოლა გაგვიხსნან და სხვა.

ძველი მუშა.

საპოლპერასკიო ამხანაგობა „კახეთი“-ს

(**გოგოლის ქ. 63**).

ამხანაგობაში მომუშავეთა რიცხვი უდრის 26. აქედან მამაკაცი 21, ქალი 4 და მცირე წლოვანი 1. ეს მცირე წლოვანი ისევე მუშაობს როგორც მოზრდილები. ის იწყებს ტ ათავებს მუშაობს მოზრდილებთან ერთად. საჭიროა ამ გარამოებას სათანადო ყურადღება მიექცეოდეს. ამ წარმოებაში მუშაობა ბავშის ჯანმრთელობისთვის და ისეც ცუდ პირობებში დამღუპველია.

სამწუხაროდ უნდა აღინიშნოს რომ „კახეთის“ მუშა მოსამსახურეებში არ სწარმოებს არავითარი კულტურულ განმანათლებელი მუშაობა. აქ არც გაზეთს ღებულობენ და აქაური მუშები არც ლექცია—წარმოდგენა—მოხსენებებზე დადიან. ყურადღებაა საჭირო.

გ. ხ.

ოკას შემკეთებელი სახელოსნო

(**ელისაბედის ქუჩა № 121**).

მიუხედავათ იმისა რომ სახელოსნოში მუშათა რიცხვი 65 უდრის, ამ სახელოსნოს ადმინისტრაციას არ შეაქვს დამზღვევ კასაში სათანადო გადასახადი. მუშა-მოსამსახურეები კი სარგებლობენ საავადმყოფო კასით. ადმინისტრაცია უეჭველათ უნდა დაემორჩილოს საერთო კანონს და შეიტანოს სათანადო ორგანოში განსაზღვრული პროცენტი.

სახელოსნოსთან არსებობს მეორე ხარისხის სკოლა. არსებობს აგრეთვე სამკითხველოც. ერთიც და მეორეც სავალალო მდგომარეობაშია. ადგილკომს მართებს ამ საქმეებზე მეტი მზრუნველობის გამოჩენა.

ხელოსანი.

შესრულებაა საჭირო

არსებობს სავალდებულო დადგენილება ყოველ წარმოებასა, დაწესებულებასა და სახელოსნოებში გადადებულებულ და გაციებულ წყლის შესახებ. გაციებულს ვინ სჩევა და მრავალ წარმოება დაწესებულებაში გადადებული წყალიც არ მოიპოვება. ზოგი წარმოება სრულებით მოკლებული წყალს. ს. პ. კ. ს, რომელსაც ეკუთვნის ეს დადგენილება, თვით არ იცავს მას. ეს ადგილკომის დაუდევრობას მიეწერება. სასურველია საერთოდ ადგილკომები ამ გარემოებაზე ჯეროვან ყურადღებას მიაქცევდეს და სავალდებულო დადგენილებას მართლა სავალდებულოთ გაუხდიდეს ყოველ დაწესებულებასა და სამრეწველოს.

ვინმე.

სპილენძის გადამდნოვ ქარხანაში

(**ელისაბედის ქ. 184**).

ამ ქარხანაში მუშაობს 29 მუშა. მათში 3 ქალია. ქალების შესახებ შრომის კანონები დაცულია. არის ქარხანაში წიგნი უბედურ შემთხვევათა ჩასაწერად. ქარხანაში არ არის გამოკრული ყველა კანონები და დეკრეტები შრომის კანონმდებლობის შესახებ. ეს კი დიდათ საჭიროა. მუშებს რომ საშუალება ქონდეთ ფხიზელი თვალყური ადევნონ შრომის დაცვას, საჭიროა ყოველი კანონის მუშებისათვის თვალსაჩინო ადგილზე გაკრვა.

მუშა.

ადამიანის უოფილი ელექტრონის სადგური

მიუხედავათ იმისა, რომ სადგურში 20 მუშა ვმუშავობთ და აქ მუშაობა ისეთ პირობებში სწარმოუბს, რომ მიუცილებელია პირსაბანი და ხელსახოცი, არც ერთი გვაქვს და არც მეორე. ამას შრომის დაცვის ინსპექციამაც მიაქცია ყურადღება, მაგრამ მის შენიშვნებს აოავინ ასრულებს. არ გვ ძლევენ არც სპეც. ტანისამოსს. სასურველია ქალაქის აღმასკომი თავის სადგურის ადმინისტრაციას ვალდებულად გახდიდეს, რომ შრომის დაცვის ყოველი კანონი შეასრულოს.

ე—ტიკი.

მუშკოკის ფურნე № 1

ფურნეში მუშაობას 27 მუშა. შრომის კანონები სამუშაო დროის განსაზღვრის შესახებ სრულდება. მუშას სამკურნალო დახმარებას აძლევს დამზღვევი კასა. ამ ფურნის მუშებისათვის ცალკე სახლი არ არსებობს. ცხოვრობენ მუშათა სხვადასხვა სახლში და კერძო ბინებზე. ღებულობენ პურს როგორც თავისთვის ისე თავის ოჯახის წევრებისათვის. წარმოებიდან დაზღვევ კასაში სპეციალურ გადასახადის შეტანა ნორმალურათ სწარმოებს. ფუნურში არაა ჰაერის გასაწმენდი ვენტილიატორი.

მომუშავე.

ოკას ავტო სახელოსნო

საერთოდ სახელოდრო უწყების სახელოსნოებში შრომის კანონები სუსტად არის დაცული ასეთი კანონები აოც ჩვენთან სრულდება სავსებით. არ სრულდება მიუხედავათ იმისა, რომ სახელოსნოში მუშათა რიცხვი ერთობ დიდია. მუშაობს 246 მუშა მამაკაცი, 4 მოზარდი და სამი მცირე წლოვანი. მოზარდთა და მცირე წლოვანთა ძიმართ არც ერთი შრომის კანონი არაა დაცული. ამას წინად იყო შრომის ინსპექციის წარმომადგენელი, მაგრამ მისმა შენიშვნა - გაფრთხილებებმაც ამაოთ ჩაიარა. მეტი ყურადღება უნდა მიექცეს კანონების შესრულებას.

გ. ნ—ძე.

ქორწილის გრალია!

ვინმე მელკუმიანის ფურნეში, ელისაბედის ქუჩაზე № 144, სწარმოებდა ღამით მუშაობა. შრომის ინსპექციამ ამის გულისათვის ფურნის პატრონი დააჯარიმა:

— ჩვენი ბრალი არ არის, განსაკუთრებული შემთხვევა იყო, **ქორწილში ვიყავით და იქიდან დაბრუნების შემდეგ დაძინება არ გვინდოდა** და მიტომ დავიწყეთ ადრე მუშაობაო-განაცხადა ბელკუნიანმა.

შრომის დამცველი.

პარტიული ცხოვრება

დ. ჩხარი

1922 წ. 30 ივნისს მოხდა დ. ჩხარის რაიონის პ. მ. მდივნების თათბირი. თათბირს დაესწრო შემდეგი კომიაჩეიკების პ. მ. მდივნები.

1) თერჯალის თემის, 2) ქვედა საზანოს თემის, 3) ზედა საზანოს თემის, 4) ძირა თავასის თემის, 5) სოფ. თუზის, 6) მუხურის თემის, 7) დ. ჩხარის, 8) სოფ. ალავერდის, 9) სოფ. ალისუბნის, 10) სოფ. გოგნის, 11) სოფ. ოქონასი და ჩხარის ახალგაზრდა კომკავშირის რაიკომის პ. მ. მდივანი მ. სიმონგულოვი. თათბირს გახსნილად აცხადებს რაიპარტკომის პ. მ. მდივანი ამხ. ბ. სახელაშვილი თათბირის მდივნათ არჩეულ იქნა კომკავშირის რაიკომის პ. მ. მდივანი ამხ. მ. სიმონგულოვი. დღის წესრიგში იყო:

1) საერთაშორისო მდგომარეობა, 2) რაიპ

ევროპის ეკონომიური და პოლიტიკური დაშლის პროცესი, დაწვრილებით შეეხო გენუის კონფერენციას. ილაპარაკა აგრეთვე ევერების პროცესზე. იყო მრავალი შეკითხვები. მომხსენებელმა გასცა დამაკმაყოფილებელი პასუხი. მოლებულ იქნა რეზოლიუცია.

„ვიღებთ რა მხედველობაში შავზრახვებს საერთაშორისო ბურჟუაზიისა, რომელსაც სურთ ისევ გახვიონ მსოფლიო ყაჩაღური ომში ერთი ძუა კაპიტალისტების სასარგებლოდ — უცხადებთ ზიზღს მას და მის ლაქიებს მენშევიკებს და სხვა ოპორტუნიტულ პარტიებს. უსურვებთ მეამე კომ. ინტერნაციონალს მალე დაამსხვრიოს საერთაშორისო ბურჟუაზია და დაამყაროს მსოფლიოში საბჭოთა ხელისუფლება.

2. მეორე საკითხის შესახებ, მოხსენებას აკეთებს რაიპარტკომის პ. მ. მდივანი ამხ. ბ. სახელაშვილი, რომელმაც წარუდგინა თათბირს რაიპარტკომის მუშაობის ანგარიშები და დიდ ხანს ილაპარაკა კომ. იაჩეიკების და პ. მ. მდივნების მოვალეობაზე, ხაზი გაუსვა პ. მ. მდივნების სუსტაც მუშაობას. მასთან მომხსენებელმა აღნიშნა, რომ მთელ რაიონში ორგანიზაციის გაწმენდა ჩატარდა ძლიერ სუსტად და ისიც ნაწილობრივად, რასაც მოყვა ცუდი შედეგები. გამოტანილ იქმნა შემდეგი რეზოლიუცია: „მოვისმინეთ რა მოხსენება რაიპარტკომის პ. მ. ამხ. ბ. სახელაშვილის, საიდანაც გამოირკვა, რომ, კომ. იაჩეიკების მდგომარეობა არ არის თავის დონეზე დაყენებული, პ. მ. მდ. სუსტად მუშაობის გამო ჩხარის რაიონის კომიიაჩეიკების პ. მ. მდივნები კომ. სიტყვას ვიძლევით შემდეგისათვის თავდადებულ მუშაობაზე, რაც შეეხება რაიპარტკომის მუშაობას იმ პირობებში, რომელშიდაც მას უხდებოდა მუშაობა, ვსცნობთ დასაკმაყოფილებლად

3. მესამე საკითხზე მოხსენებას აკეთებს ახალ გაზდა კომ. კავშირის რაიკომის პ. მ. მდივანი ამხ. მ. სიმონგულოვი და ახასიათებს რა კომკავშირის ძირითად ამოცანებს და კომ. პარტიასთან დამოკიდებულებას, მოუწოდებს ამხ. პ. მ. მდივნებს ახ. კომ. კავშირთან კანტაქტში მუშაობისაკენ. გამოტანილ იქმნა შემდეგი რეზოლიუცია.

დაეკალოს კომიაჩეიკების პ. მ. მდივნებს გაუწიონ დახმარება ახ. გაზ. კომ. კავშირის იაჩეიკებს, როგორც მომავალ კომ. თაობას და რევოლიუციის რეზერვს.

4. მოხსენებას აკეთებს ყველა კომ. იაჩეიკის პ. მ. მდ. რიგ-რიგობით, საიდანაც ირკვევა შემდეგი: ამხანაგებს წასულ თვეებში შიმშილობის გამო ხშირად უჭიდიოდათ ქვემო იმერეთში სიმინდზე მოგზაურობა, რის გამო მუშაობა კომიაჩეიკებში მიმდინარეობს სუსტად და მასთან კომ. იაჩეიკები არ არიან გაწმენდილი მავნე და შემოპარულ ელემენტებისაგან, რომლებსაც შემოაქვთ დეზორგანიზაცია მუშაობაში. ამხანაგების მომაგრებამ კარგი ნაყოფი გამოიღო. გამონაკლისს შეადგენს დ. ჩხარის კომ. იაჩეიკა, სადაც მეცადინეობა სისტემატიურად მიმდინარეობს, კვირაში ორჯელ, ხუთშაბათობით და საშაბათობით. იკითხება მოხსენებები სხვა და სხვა თემებზე.

მოხსენებების დამთავრების შემდეგ იქნა მიღებული შემდეგი რეზოლიუცია: „გამოირკვა რა პ. მ. მდივნების მოხსენებიდან, რომ იაჩეიკებში არიან შემოპარული ბევრი მერყევი და არა სასურველი ელემენტები, რის გამოც მუშობა იაჩეიკებში სუსტობს და მასთან ერთად ჩხარის რაიონში ორგანიზაციის გაწმენდა ჩატარდა ძლიერ სუსტად და ისიც ნაწილობრივად, ამიტომ დაეკალოს რაიპარტკომს, რათა საჩქაროდ იქნას კომიაჩეიკები განწმენდილი ასეთ ელემენტებისაგან“.

მიმდინარე კითხვებში მოსმენილ იქმნა საკითხი სამკითხველოების შესახებ და თანახმათ სამპარტკომის მიმართვისა დაეკალა პ. მ. მდივნებს აღადგინონ თავ თავიანთ თემებში სამკითხველოები, მიამაგრონ თითო ამხ. სამკითხველოებზე და ყველა ის წიგნები და გაზეთები, რომლებსაც მიიღებენ რაიპარტკომიდან ტ. ან მიღებული აქვთ, გადასცეს ადგ. სამკითხველოებს. თათბირი დაიხურა „ინტერნაციონალის“ სიმღერით საღამის ხუთ საათზე.

ბ. სახელაშვილი.

ᲐᲠᲗᲕᲘᲜᲪᲘᲐᲕᲘ

ᲒᲝᲠᲘ

8 და 9 ივლისს შესდგა გორის სამაზრო აღმასკომის გაფართოებული პლენუმის სხდომა, რომელსაც დაესწრენ აგრეთვე ყველა თემების აღმასკომის თავმჯდომარენი. პლენუმს პირველ დღეს დაესწრო აგრეთვე სახალხო სასურსათო კომისარი ამხ. ერქომაიშვილი. დღის წესრიგში იყო შემდეგი საკითხები: 1. მოხსენება აღმასკომის პრეზიდიუმისა, 2. სასურსათო გადასახადის შესახებ, 3. მიწად მოწყობის რეფორმის შესახებ, 4. მოხსენება სამაზრო კომუნალურ განყოფილებისა, 5. მიმდინარე საკითხები. პირველ საკითხზე მოხსენება გააკეთა სამაზრო აღმასკომის თავმჯდომარემ ამხ. მოწონელიძემ, რომელმაც აღნიშნა პრეზიდიუმის მუშაობა დღიდან უკანასკნელი პლენუმისა. შემცირებულია თემების რიცხვი 17-მდე. მოლებულია ზომები ტელეფონის ქსელის გადიდებისა მაზრაში. აღძრულია შუამდგომლობა მთავრობის წინაშე სასოლო და საავადმყოფო გადასახადის შემოღების შესახებ, მაგრამ ჯერ ნებართვა არ არის მიღებული. მაზრაში ჰქონდა - ადგილი ბანდიტიზმს, მაგრამ იგი ენერგიული ზომებით იქნა მოსპობილი. აღმ სკომს ბევრი შრომა დასჭირდა დამშეულთათვის დახმარების ორგანიზაციაში, რაიც სათანადოდ იქნა შესრულებული. მომხსენებელი მოითხოვს, რომ იქნას გადიდებული რიცხვი პრეზიდიუმის წევრებისა, ვინაიდან მაზრის სივრცე და რთული მუშაობა მოითხოვს ამას. მაზრა კვლავ განიცდის ფინანსიურ კრიზისს, ამის გამო ვერ მიმდინარეობს წესიერად განყოფილებების მუშაობა, განსაკუთრებით უმწეო მდგომაცობაში იმყოფება ჯანმრთელობის განყოფილება. თანამომხსენებელი— ჯანმრთელობის განყოფილების გამგე, ანხანაგი გვერწოთელი, ვრცლად აღნიშნავს იმ დაბრკოლებებს, რომელიც ელობება ჯანმრთელობის განყოფილებას თავის მუშაობაში ფინანსიურ კრიზისის გამო. ერთხმად იქნა მიღებული შემდეგი რეზოლიუცია: „სამაზრო აღმასკომის მუშაობა საერთოდ ჩაითვალოს დამაკმაყოფილებლად. შეყვანილ იქნას პრეზიდიუმში კიდევ ორი ამხანაგი, აღმასკომის წევრები: სამაზრო კომიტეტის მდივანი გიორგაძე და საადგილ მამულო განყოფილების გამგე მესროფოვი. დაეკალოს პრეზიდიუმს მიიღოს ყოველივე ზომები, რომ გამოსწორებულ იქნას მაზრის ფინანსიური მდგომარეობა ადგილობრივ გადასახადთა დეფიციტების ცხოვრებაში დაყენებლივ გატარებით და აგრეთვე სპეციალურ გადასახადების შეჩერებით. აღიძრას შუამდგომლობა ცენტრის წინაშე, რათა მიეცეს სამაზრო აღმასკომს პროცენტები სახელმწიფო გადასახადის იმ თანხებიდან, რომელნიც შეესულია ხაზინაში პირველ იანვრიდან ამა წლისა. მიენდოს პრეზიდიუმს ჯანმრთელობის განყოფილებასთან ერთად შეიმუშავოს წესები და ნორმები საექიმო დახმარებისა მოქალაქეთა თვის ყველა თემების აღმასკომების თავმჯდომარეთ პირად პასუხისმგებლობის ქვეშ ეკალებათ მიიღონ სასწრაფო ზომები მაზრის სანიტარულ გაჯანსაღებისა ხოლერის ეპიდემიის ასაცდენად.

მეორე საკითხზე მოხსენებას აკეთებს ამხანაგი ერქომაიშვილი. იგი ვრცლად ეხება სასურსათო გადასახადის საკითხს, ადარებს დღევანდელ სასურსათო გადასახადს შარშანდელთან და აღნიშნავს, რომ ამ ერ მედ გაცილებით ნაკლებია გაწერილი ვიდრე უწინ. მოუწოდებს ამხანაგებს, რომ მიიღონ ენერგიული ზომები ამ გადასახადის აკრების დროს.

გორის სამაზრო სასურსათო კომისარი აქვეყნებს გეგმას სასურსათო გადასახადის განაწილებისას თემებზე, რომელიც შეიმუშავა სამაზრო სასურსათო სამეულმა. საკითხზე იქნა მიღებული შემდეგი რეზოლიუცია: 1. მიღებულ იქნას ენერგიული ზომები, რომ სასურსათო გადასახადი იქნას მაზრაში აკრეფილი უკლებლივ, ვინაიდან იგი წარმოადგენს ერთ უმთავრეს საშუალებათაგანს რესპუბლიკის ეკონომიურად გაჯანსაღებისა; 2. საჩქაროდ აღიძრას შუამდგომლობა ცენტრის წინაშე, რომ აკრძალულ იქნას ხორბლის გატანა გორის მაზრის ფარგლებიდან სასურსათო გადასახადის აკრეფის დროს; 3. აღიძრას აგრეთვე შუამდგომლობა, რომ სოფლის მეკახშეთ და სპეკულიანტებს არ მიეცეთ საშუალება გადაახდევინონ გლეხობას ვალდებული სარგებლები მათ მიერ სესხად გაცემულ ჭირნახულზე. ეს ზომა ფრიად საჭიროა, ვინაიდან გლეხები იძულებულნი იყვნენ ეკალათ მოვახშეთაგან ჭირნახული სიმშილობისა გამო. 4. რომ სასურსათო გადასახადის აკრეფა არ შეფერხდეს, შეჩერებულ იქნას მისი აკრეფის დროს გადახდა სესხად გაცემულ სათესლე ხორბლისა და სხვადვე გაცემულ დამშეულთათვის დახმარებისა ჭირნახულით, 5 აღიძრას შუამდგომლობა მთავრობის წინაშე, რათა სესხად გაცემული ჭირნახული დამშეულებზე დამშეულთა დამმარე კომიტეტს მიერ არ იქნას შეკრებილი სრულია, 6. აღკრძალოს ჭირნახულის გაყიდვა იმ გლეხებს, ვისაც არ ეენება გადახდილი სასურსათო გადასახადი“, დასასრულ იქნა დამტკიცებული პლენუმის მიერ გეგმა სასურსათო გადასახადის განაწილებისა თემებზე.

მიწად-მოწყობის რეფორმის შესახებ მოხსენებას აკეთებს საადგილ-მამულო განყოფილების გამგე ამხ. მესროფოვი. იგი ვრცლად განმარტავს დებულებას მიწად მოწყობის შესახებ ინსტრუქციებს. მიღებულ იქნა შემდეგი რეზოლიუცია: მოხსენება იქნეს მხედველობაში მიღებული. ეკალება ყველა თემის აღმასკომების თავმჯდომარეთ მეტი სიფხიზლით და ეხერგიით მოეკიდონ რეფორმის გატარებას და აქტიური მონაწილეობა მიიღონ რეფორმის გამტარებელ საათანადო კომისიებში.

სამაზრო კომუნალურ განყოფილების მუშაობის შესახებ მოხსენებას აკეთებს განყოფილების გამგე ამხ. ბ. დრიაშვილი. იგი აღნიშნავს სიძნელეს დღევანდელ პირობებში მუშაობი ა. ამ ჟამად ტარდება სრული რეორგანიზაცია კომუნალურ განყოფილების. სწარმოებს მრავალი სახლების შეკეთება ქ. გორში. მიღებულია ზომები მრავალი ხიდების შესაკეთებლად და სხვა. დიდი ყურადღება აქვს მიქცეული ცხინვალის გზის შეკეთებას, რომ მით გაადვილდეს სამხრეთ ოსეთის ავტონომიის კავშირი ცენტრთან. საჭიროდ სცნობს, რომ მიექცეს ყურადღება მიწის ძვრისაგან დაზარალებულ ქ. გორის აღდგენას და გამოიძებნოს ამ საქმისათვის თანხები. ანხანაგი დიდი ხანი არ არის, რაც ჩაუდგა სათავეში კომუნალურ განყოფილებას და მას შემდეგ მიღებულია ენერგიული ზომები, რომ გამოსწორდეს სხვა და სხვა წარმოებების მდგომარეობა, რომელნიც უწინ სათანადოდ ვერ მუშაობდენ.

შემდეგ აკეთებს მოხსენებას სარევიზიო კომისიის სახელით ამხ. იანთვიჩი. სარევიზიო კომისიამ, რომელიც იყო დანიშნული აღმოსკომის მიერ, გაუკეთა რევიზია მთელს კომუნალურ განყოფილების მუშაობას, არის მრავალი დეფიქტები და ბოროტმოქმედებანი ზოგიერთი პირების მხრივ. ზემოხსენებული, უფრო შეეხება განყოფილების ძველ მუშაობას. საკითხზე მიღებულ იქნა შემდეგი რეზოლიუცია.: დაეკალოს აღმასკომის პრეზიდუმს მიიღოს ყოველგვარი ზომები ტირიფონას ვილის ბოლარწყავად არის გაყვანისათვის. აგრეთვე დაეკალოს მას მიიღოს ზომები, რომ განხორციელებულ იქნას გეგმა მიწის ძვრისაგან დაზარალებულ ქ. გორის აღდგენისა. ყოველივე მასალები კომუნალურ განყოფილების რევიზიისა დაუყოვნებლივ გადაეცეს საათანადო ორგანოს დამნაშავეთა სასტიკ პასუხისგებაში მისაცემად

მიმდინარე საკითხებში სხვათა შორის იქნა განხილული და ზოგიერთ შესწორებებით მიღებული პროექტი დებულებისა თემების და მაზრის აღმასკომების ორგანიზაციის შესახებ, შემუშავებულ შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის მერ.

საერთოდ პლენუმის მუშაობა ნაყოფიერი გამოდგა. აღმასკომს აზრად აქვს რეგულიარულად მოწვევა ასეთი გაფართოებული პლენუმების, რაიც მეტიდრო კავშირს დაამყარებს თემებსა და სამაზრო აღმასკომს შორის, ვინაიდან ყველა თემის აღმასკომის თავმჯდომარე ესწრება მას.

ბ.

ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲤᲝᲡᲢᲐ

ამხ. ნ. ლეუავას—შემოიტანეთ რედაქციაში.

ᲛᲝᲗᲐᲕᲠᲝᲒᲘᲡ ᲛᲝᲥᲛᲔᲓᲔᲑᲐᲜᲘ ᲓᲐ ᲒᲐᲜᲙᲐᲠᲒᲣᲚᲔᲑᲐᲜᲘ

ᲓᲐᲓᲒᲔᲜᲘᲚᲔᲑᲐ.

შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატსა ს. ს. ს. რესპუბლიკის საკურორტო ადგილების და კლიმატიურ სადგურების საბინაო ქირის ტარიფის შესახებ.

სახალხო კომისართა საბჭოს მიერ დამტკიცებული შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის დადგენილების მე 4 მუხლის შენიშვნის შესასრულებლათ „საბინაო ქირის ტარიფის“ შესახებ შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატი ადგენს:

1) საქართველოს ს. ს. რესპუბლიკის ყველა კურორტები და კლიმატიური სადგურები საბინაო ქირის შესახებ მათი სამკურნალო მნიშვნელობისა და მოწყობილობის ხარისხის მიხედვით იყოფა სამ კლასად:

1-ლ კლასს ეკუთვნის.

კურორტები: ბორჯომი, აბასთუმანი, ცემი, წაღვერი, ბახმარო, კოჯორი, ქობულეთი, ციხის-ძირი, მახინჯაური, და ზელენონი მისი.

კლიმატიური სადგურები: ბაკურიანი, სურამი, მანგლისი, ახტალა, მცხეთა, კიკეთი, ზეკარი, და სუმბათოვო.

2-ე კლასს ეკუთვნის.

კურორტები: წყალტუბო, ურაველი და ქვიშხეთი.

კლიმატიური სადგურები: აღბულაღი (ბელი კლიუჩი) წყნეთი და გომბორი.

3-ე კლასს ეკუთვნის:

ყველა დანარჩენი კურორტები და კლიმატიური სადგურები არა მარტო ჯანმთელობის სახალხო კომისარიატის მიერ ოფიციალურად ცნობილნი, არამედ ყველა ადგილები, სადაც არის სათანადოთ მოწყობილნი სადგომები და სპეციალურად დანიშნული არიან მოსულ მოაგარაკეებისათვის.

2) როგორც კერძო მფლობელობისა ისე მუნიციპალიზაცია ქმნილ სახლებში პირველ კატეგორიას პირებისთვის და მათ ხარჯზე მყოფ ოჯახის წევრთათვის საბინაო ქირას აწესებს ამა დადგენილების მესამე მუხლში ნაჩვენებ ნორმების ფარგლებში ადგილობრივი თემისა ან ქალაქის აღმასრულებელი კომიტეტები, ხოლო ჯანმრთელობის სახალხო კომისარიატის მიერ ნაციონალიზაცია ქმნილ სახლებში კურორტების ადგილობრივი სამართველო,

3) საბინაო ქირა, თითოეულ კვადარშინზე წესდება:

ა) პირველ კლასის კურორტებისთვის არა უმეტეს 50.000 მან. მთელი სეზ. მე 2-კლასის კურორტებისთვი არა უმეტეს 30.000 მან. მთელი სეზ.

ბ) კლიმატიური სადგურებისათვის არა უმეტეს 1-კლასის 40.000 მან. მთელი სეზ., მე 2 კლასის არა უმეტეს 20.000 მან. მთელი სეზ.

გ) კურორტებისა და კლიმატიურ სადგურებისათვის მესამე კლასის 25.000 მან. მთელი სეზონი.

შენიშვნა: 1 ლი: მოაგარაკენი, რომლებიც მთელ სეზონს ვერ გამოიყენებენ, მაინც მთელი სეზონის ქირას იხდიან.

შენიშვნა 2: ზედმეტ სივრცეში, რომელიც ეჭირებათ მუშებს, მოსამსახურეებს და მათი ოჯახების წევრთ ნორმის ზევით (25—კვ. არშინი) იხდიან ორკეც ქირას.

4. ძირითად საბინაო ქირას ემატება: ა) საბანებელ ოთახზე 10 პროც. ბ) სადარბაზო შესავალზე 5 პროც., გ) შუშაბანდზე 10 პროც. და დ) სამზარეულოზე 5 პროც. თუ ბინას აქვს ამ გვარი რამ.

შენიშვნა: სავალ ოთახებში, რომელიც ბინის ერთ ნაწილს მეორესთან აერთებს, ქირა უნდა ხდებოდეს, როგორც შუშაბანდში, ხოლო, რომლებიც სასადილო ოთახათ ან და საერთო სარგებლობის ოთახათაა გადაქცეული ქირა უნდა ხდებოდეს როგორც საცხოვრებელ ოთახში.

5. პირველი კატეგორიის მდგურებს საბინაო ფონდიდან, რომელიც აღრიცხვაზე აღებული სათანადო ხელისუფლების ორგანოების მიერ, ეძლევათ კერძო მფლობელობის სახლებში არა უმეტეს 25 პროც.-სა, ხოლო ნაციონალიზაცია და მუნიციპალიზაცია ქმნილ სახლებში არა ნაკლებ 50 პროც. ოთახების გამოსაყენებელი სივრცისი.

შენიშვნა: ის სახლები, რომლებსაც ოთხზე ნაკლები ოთახი აქვს, ოთახები ანგარიშზე არ უნდა იქნენ აღებულნი.

6. მეორე კატეგორიის მდგმურები (იხ. მე 10 მუხლი დეკრეტისა № 9), დაქირავებულ ბინებში იხდიან ქირას სახლის პატრონებთან თავისუფლათ მორიგებით და დაკმაყოფილებულ უნდა იქნენ იმ ბინებით, რომელნიც თავისუფალნი არიან აღრიცხვისაგან.

შიხაგან საქმეთა სახალო
კომისარი ა. გიგიჭკორი.
საქმეთა მმართველი დ. ჩიქოვანი.
კომუნალურ განყოფილების
გამგე ჯ. კიზირია.

ᲒᲐᲜᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲐ

თანახმად საქართველოს სოც. საბჭოთა რესპუბლიკათა სახალხო კომისართა

ᲓᲐᲓᲒᲔᲜᲘᲚᲔᲑᲘᲡᲐ

№ 15 1922 წ. ივნისის 7 თარიღით ყოფილი საქ. რესპ. რკინის გზის მილიცია გაუქმდა და დაარსდა ამიერ-კავკასიის რკინის გზების საზოგადოებრივი წესრიგის დამცველ ბრიგადის საქართველოს განყოფილების ნაწილი, რომლის სამმართველო იმყოფება ქ. თბილისში ელისაბედის ქუჩა № 200 ტელეფონი 17—29, 13—30 და 14—37.

ამიერ-კავკასიის რკ. გზის წესრიგის დამცველ ბრიგადის საქ. განყოფ.
(3—1) ნაწილ. უფროსი ვ. კოპლაშვილი.

გაზეთის ტრესტის მთავარ

ᲙᲐᲜᲪᲝᲠᲘᲡᲐᲒᲐᲜ

რათა არ იქნეს შეწყვეტილი გაზეთების გზავნა, გაზეთის ტრესტის მთავარი კანტორა სთხოვს ხელის მომწერლებს თავის დროზე იზრუნონ ხელის მოწერის განახლებაზე.

ხელის მოწერა მიიღება თბილისის ყველა გაზეთებზე ხელის მოწერის ფასი ძველია. ხელის მოწერა მიიღება რამდენიმე თვისაც ამა წლის დასასრულამდე. (0—2)

ᲥᲐᲚᲐᲥᲘᲡ ᲐᲦᲛᲐᲡᲠᲣᲚᲔᲑᲔᲚ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ ᲛᲘᲬᲐᲗ-ᲛᲝᲥᲛᲔᲓᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲜᲧᲝᲤᲘᲚᲔᲑᲐ

აცხადებს ყველა სახლის პატრონთა საყურადღებოთ, რომ გაყიდვა და მიღება საანკეტო ფურცლებისა სახლების რეგისტრაციისათვის გრძელდება 1 აგვისტომდე.

ᲡᲐᲐᲜᲙᲔᲢᲝ ᲤᲣᲠᲪᲚᲘᲡ ᲤᲐᲡᲘ 100.000 ᲛᲐᲜ.

1 აგვისტოდან საანკეტო ფურცლის ფასი გადიდებული იქნება 10 ჯერ.
(10—5)

ᲐᲒᲐᲜᲝᲔᲑᲘ

ᲧᲝᲤ. ᲝᲠᲒᲔᲚᲘᲐᲜᲘᲡ, ᲐᲠᲒᲣᲢᲘᲜᲘᲡᲙᲘᲡ ᲓᲐ ᲘᲠᲐᲙᲚᲘᲡ

ახლად შეკეთებულია და მშვენივრად მოწყობილი ნომრებით.

ᲪᲘᲕᲘ ᲓᲐ ᲪᲮᲔᲚᲘ ᲝᲠᲗᲝᲭᲚᲘ

გოგირდის წყალი. მუდამ არის თავისუფალი ნომრები.

(10—8)

ᲔᲚᲔᲥᲢᲠᲝᲜᲘᲡ, ᲠᲔᲜᲢᲒᲔᲜᲘᲡ ᲓᲐ ᲡᲘᲜᲐᲗᲚᲘᲡ

ᲡᲐᲛᲙᲣᲠᲜᲐᲚᲝ

საწოლი ოთახებით

ᲛᲘᲖᲔᲘᲚ ᲒᲔᲓᲔᲕᲐᲜᲘᲨᲕᲘᲚᲘᲡᲐ

ტფილისი, ყორღანოვის ქუჩა № 20, ტელ. 7—91.
(25—17)

Ს. Ს. Ს. Რ.

ᲡᲐᲮᲐᲚᲮᲝ ᲡᲐᲡᲣᲠᲡᲐᲗᲝ ᲙᲝᲛᲘᲡᲐᲠᲘᲐᲢᲘ

ᲣᲜᲘᲕᲔᲠᲡᲐᲚᲣᲠᲘ

მაღაზია № 1.

ᲡᲐᲡᲐᲮᲚᲘᲡ Ქ. ᲕᲘᲠᲐᲠᲓᲘᲡ ᲧᲝᲤ. ᲛᲐᲦᲐᲖᲘᲐ.

ᲛᲘᲦᲔᲑᲣᲚᲘᲐ ᲒᲐᲡᲐᲧᲘᲓᲐᲓ: მანუფაქტურის ახალი პარტიები, მინის და თიხის (ემალის) ჭურჭელი, და ფართო მოთხოვნილების საგნები.

ᲤᲐᲡᲔᲑᲘ ᲣᲪᲕᲚᲔᲚᲘᲐ.

მაღაზია № 2.

ᲙᲚᲔᲮᲐᲜᲝᲕᲘᲩᲘᲡ ᲞᲠᲝᲠᲣᲡᲞᲔᲥᲢᲘ, ᲡᲐᲮᲔᲚᲝᲜᲬᲝ ᲙᲚᲣᲑᲘᲡ ᲞᲘᲠᲓᲐᲞᲘᲠ.

ᲧᲕᲔᲚᲐᲤᲔᲠᲘ ᲡᲐᲡᲝᲤᲚᲝ ᲛᲔᲣᲠᲜᲔᲝᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ.

ᲛᲘᲬᲐᲗ-ᲛᲝᲥᲛᲔᲓᲔᲑᲘᲡ ᲘᲐᲠᲐᲚᲔᲑᲘ: გუთანი, დამთესი მანქანები, ფოცხები, ბალახის სათიბი მანქანები, კულტივატორი, სენატატორები და სხვა. ლურსმანი, რკინა, ქვის სამტვრევი იარაღები, წერაქვი, ჩაქუჩი, გრდემლი, საჭხოვი თოკი, გოგირდი, შაბიამანი, და სხვა მასალები სახოფლო მეურნეობისათვის.

სასურსათო მაღაზია № 3.

ᲒᲐᲒᲖᲚᲘᲡ ᲥᲣᲩᲐ, ᲠᲙᲘᲜᲘᲡ ᲒᲖᲐᲗᲐ ᲡᲐᲛᲛᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲞᲘᲠᲓᲐᲞᲘᲠ.

ᲒᲐᲖᲠᲘᲡ ᲤᲐᲡᲔᲑᲖᲔ ᲣᲤᲠᲝ ᲘᲐᲤᲐᲓ: ფქვილი, ხორბალი, ჭვავი, შვრია, ქატო, ნაკელი, თივა პრესში გატარებული, ქერი.

ᲐᲛ ᲓᲦᲔᲔᲑᲨᲘ მიიღება გასასყიდათ **ᲨᲐᲥᲐᲠᲘ**

ᲙᲝᲛᲔᲠᲪᲘᲣᲚᲘ

ᲒᲐᲜᲧᲝᲤᲘᲚᲔᲑᲐ

ᲔᲕᲐᲜ�გᲣᲚᲝᲕᲘᲡ ᲥᲣᲩᲐ № 2.

(4—1)

ᲧᲘᲓᲣᲚᲝᲑᲡ: აბრეშუმს, ბარკს და სხვა ნედლ მასალას, სასურსათო ჰროდუქტებს და ფართო მოხმარების საგნებს— როგორც ნაღდ ფულად, ისე საქონლის გაცვლა-გამოცვლის საფუძველებზე.